

การศึกษาสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล
ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา

ปริญญานิพนธ์

ของ

ทองสุข ถาวรวงษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

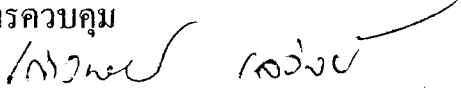
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มีนาคม 2541

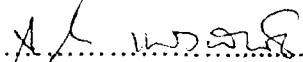
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

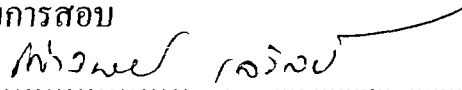
 ..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์)

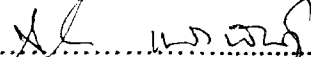
 ..... กรรมการ

(อาจารย์ จungsai Saengpanth)

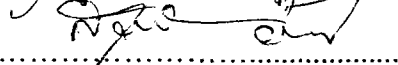
คณะกรรมการสอบ

 ..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์)

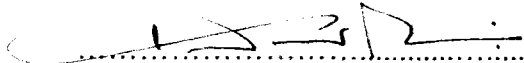
 ..... กรรมการ

(อาจารย์ จungsai Saengpanth)

 ..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 16 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ โดยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากท่าน รศ. ดร. เสาวนีย์ เลวลีย์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ แนะนำ เอาใจใส่ และให้กำลังใจ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องเป็นอย่างดีมาโดยตลอด และอาจารย์จูงใจ แสงพันธุ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ช่วยแนะนำ แก้ไข และให้ความเมตตา เสียสละเวลาอันมีค่าอ่านปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ทำให้งานวิจัยสำเร็จลงได้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณท่าน รศ. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นกรรมการสอบปากเปล่า และให้ความอนุเคราะห์รับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สุชาติ ศรีนวลนัค และอาจารย์วิไล เข้มสาขา ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัย จนจบปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทรา หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบางคล้า อำเภอบางปะกง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอแปลงยาว ที่ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล และขอขอบคุณ อาจารย์ ประภาพร ศรีคำ ที่ให้ข้อมูลพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา

ขอขอบคุณ คุณอาเอนก คุณอารัชญา ถาวรวงศ์ คุณอำมรินทร์ คุณสุภาภรณ์ เถลิมทรัพย์ คุณสุรัตน์ แสงสว่าง คุณสุรัชย์ คุณกัลยา ถาวรวงศ์ และเพื่อน ๆ วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ รุ่น 13 และขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องกับทุกท่าน คุณความดีแห่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอเทิดพระคุณให้แก่ คุณพ่อชวลิต คุณแม่ประยูร ถาวรวงษ์ และทุกท่านที่ให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

ทองสุก ถาวรวงษ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การศึกษาทางไกล	8
วิธีเรียนทางไกล	13
การจัดการศึกษาทางไกลในจังหวัดฉะเชิงเทรา	41
โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดฉะเชิงเทรา	42
ทฤษฎีแรงจูงใจ	45
แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจการศึกษาค่อของผู้ใหญ่	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	63
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	64
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	64
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีสร้าง.....	65
การสร้างเครื่องมือ	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล	66
การวิเคราะห์ข้อมูล	67

บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	67
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	71
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	73
ตอนที่ 2 สาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา	76
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา	84
5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	102
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	102
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	102
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	103
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	103
การวิเคราะห์ข้อมูล	103
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	104
อภิปรายผล	105
ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ	110
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	110
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	110

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	111
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	119
ภาคผนวก ข. รายชื่อศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	121
ภาคผนวก ค. แบบสอบถามการวิจัย	123
ประวัติย่อของผู้วิจัย	128

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	65
2 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	73
3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสาเหตุ ในการเข้าเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้าน.....	77
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสาเหตุ ในการเข้าเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านความรู้.....	78
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสาเหตุ ในการเข้าเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านอาชีพ.....	80
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสาเหตุ ในการเข้าเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ด้านสังคม.....	82
7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสาเหตุใน การเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน	84
8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสาเหตุใน การเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน.....	86
9 เปรียบเทียบสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน.....	88

ตาราง	หน้า	
10	เปรียบเทียบสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงาน โรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามสถานภาพการสมรส โดยรวมและรายด้าน.....	90
11	เปรียบเทียบสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงาน โรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	91
12	เปรียบเทียบสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงาน โรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านความรู้.....	92
13	เปรียบเทียบสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงาน โรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านอาชีพ.....	94
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสาเหตุในการ เข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงาน โรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามรายได้ โดยรวม และรายด้าน.....	97
15	เปรียบเทียบสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงาน โรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามรายได้ โดยรวมและรายด้าน.....	98
16	ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย ของระดับรายได้ต่างกัน มีสาเหตุ ในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวม.....	100
17	ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย ของระดับรายได้ต่างกัน มีสาเหตุ ในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล เป็นรายคู่ ด้านสังคม.....	101

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือระบบการเรียนรู้ของบุคคล ธรรมชาติของการศึกษามีได้จำกัดอยู่เฉพาะกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน หรือในระบบโรงเรียนเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมถึงการฝึกอบรม การเผยแพร่ข่าวสารทางสื่อมวลชน การอบรมเลี้ยงดูสมาชิกภายในครอบครัว การสืบทอดวัฒนธรรมของบุคคลในสังคม การศึกษาจึงเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นใน 3 ลักษณะ คือ การศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education) การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non - formal Education) และ การศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education)

การศึกษาตลอดชีวิตมีแนวความคิดว่า มนุษย์ย่อมเป็นผู้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต นับตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งตาย จึงต้องให้การศึกษาแก่มนุษย์ตลอดชีวิต รูปแบบของการให้การศึกษาตลอดชีวิต จำเป็นจะต้องจัดให้สอดคล้องกับมนุษย์ในแต่ละช่วงชีวิต ที่มีสภาพแตกต่างกัน และต้องให้การศึกษาความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยในบางช่วงอายุมนุษย์อาจเน้นหนักที่การเรียนรู้ในระบบโรงเรียน บางช่วงต้องอาศัยการเรียนรู้นอกระบบโรงเรียน หรือในบางช่วงจะต้องอาศัยการเรียนรู้ตามอัธยาศัย อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาตลอดชีวิตจะต้องมีการวางแผน และจัดโครงสร้างอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ประชาชนทุกคนได้มีโอกาสศึกษา และเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

ในปัจจุบันได้ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคคลและประเทศชาติ ในอดีตที่ผ่านมาการจัดการศึกษาในประเทศไทย ได้เน้นหนักแต่เฉพาะการศึกษาในระบบโรงเรียน แต่เนื่องจากการเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็ว ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้รัฐบาลไม่สามารถที่จะจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน ให้สนองตอบต่อความต้องการทางการศึกษาที่เพิ่มขึ้น

อย่างรวดเร็วได้ การศึกษานอกโรงเรียนจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญทั้งในด้านการขยายโอกาสทางการศึกษา การปรับปรุงและพัฒนาอาชีพ ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา วิธีเรียนแบบทางไกลได้รับความนิยมนอกจากประชาชนมากเป็นรูปแบบของการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพของผู้ที่อยู่ห่างไกล และผู้ที่มีภาระต้องประกอบอาชีพที่ไม่มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนเหมือนนักเรียนทั่วไป กล่าวคือนักศึกษาทางไกลไม่ต้องไปนั่งเรียนในห้องเรียนทุกวัน สามารถติดตามบทเรียนด้วยการฟังวิทยุตามตารางเวลาที่กำหนด และศึกษาคู่มือผู้เรียนซึ่งมีลักษณะเป็นแบบเรียนด้วยตนเองแล้วไปพบครูประจำกลุ่มเพื่อร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มทุกสัปดาห์ หรือทุก ๆ 2 สัปดาห์ ตามเวลาและสถานที่ที่ได้ตกลงกันได้

กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ให้ความสนใจในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้แก่พนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 โดยร่วมมือกับกองทุนครองแรงงาน กรมแรงงาน จัดทำโครงการโรงเรียนในโรงงานขึ้นเพื่อให้การศึกษาแก่พนักงานในโรงงาน ทั้งนี้ เนื่องจากกองทุนครองแรงงาน กรมแรงงานได้สำรวจพบว่า คนงานส่วนใหญ่มีพื้นฐานความรู้แค่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นอกจากนี้คนงานบางกลุ่มไม่เคยได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียนเลย ยังอ่านหนังสือไม่ออก และเขียนไม่ได้ จึงมักจะประสบปัญหาในการทำงาน เป็นต้นว่า เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนไม่ตรงกับเจตนาของฝ่ายบริหาร ไม่สามารถอ่านคำแนะนำ หรือข้อปฏิบัติต่าง ๆ รวมทั้งไม่สามารถรักษาสีทริชของตนเอง กรมการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งตอนนั้นยังเป็นกองการศึกษาผู้ใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษาได้ร่วมมือกับกรมแรงงานในการจัดโปรแกรมการศึกษาสายสามัญให้แก่คนงานในโรงงานโดยกรมแรงงานเป็นผู้ประสานงานระหว่างกรมสามัญศึกษา และนายจ้างกรมสามัญศึกษามีหน้าที่จัดทำหลักสูตร จัดหาค่าตอบแทนครู และจัดหาครู ส่วนนายจ้างอำนวยความสะดวกในด้านผู้เรียน เวลา ห้องเรียน และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการเรียนการสอน

โครงการโรงเรียนในโรงงานนี้ ได้เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2517 โดยเปิดสอนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ ระดับที่ 3 เทียบความรู้เท่ากับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ได้เปิดเป็นแห่งแรกที่โรงงานทอผ้าคูราโบ จังหวัดปทุมธานี

(ชำนาญ นิสารัตน์. 2538 : 222-224) ผลการดำเนินงานได้รับความสำเร็จเป็นอย่างดี ได้รับความสนับสนุนจากนายจ้าง และได้รับความสนใจจากผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม ทั้งในเขตกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง มีโรงงานต่าง ๆ ได้ติดต่อขอให้กรมแรงงานดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่ประเภทชั้นเรียนในโรงงานอุตสาหกรรมขึ้นตามลำดับจนกระทั่งปี พ.ศ. 2521 ประเทศไทยมีโรงเรียนผู้ใหญ่ในโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนถึง 18 โรงเรียน และมีคนงานสมัครเรียนในระดับต่าง ๆ จำนวนประมาณ 3,000 คน

อย่างไรก็ตาม โครงการโรงเรียนในโรงงาน ดำเนินการไปได้ระยะหนึ่งก็พบกับปัญหาต่าง ๆ ดังนี้ (ศรี สวรรค์ แสงวิจิตร. 2531:9)

1. ระเบียบและหลักสูตรในเรื่องของเวลาเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จึงจะมีสิทธิ์สอบ ซึ่งมีปัญหาสำหรับผู้เรียนมากเนื่องจากในช่วงที่เรียนมีงานพิเศษต้องทำนอกเวลา
2. ปัญหาสถานที่โดยเฉพาะคนงานที่พักอยู่รวมกันหลาย ๆ คน การเปิดไฟอ่านหนังสือในขณะที่คนอื่นต้องการนอนหรือขาดสมาธิเนื่องจากเพื่อนส่งเสียงดังทำให้ต้องเลิกเรียนไป
3. ปัญหาชั้นเรียนมีผู้เรียนน้อยกว่า 20 คน ทำให้ต้องยุบชั้นเรียน
4. ปัญหาครูออกกลางคัน เมื่อได้งานที่มั่นคงกว่า

แม้ว่าจะเกิดปัญหาดังได้กล่าวมาแล้ว แต่จำนวนนักศึกษาที่มาสมัครเรียน วิธีเรียนทางไกล ยังคงมีจำนวนมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี (รุ่ง แก้วแดง. 2538 : 30) เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลดีต่อนักศึกษาที่เป็นพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงสาเหตุของนักศึกษาที่มาเข้าเรียนต่อทางการศึกษาสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประกอบในการวางแผนการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษากลุ่มผู้กำลังเรียนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทางไกลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีความมุ่งหมายในการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อเปรียบเทียบสาเหตุในการมาเรียน ตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา รายได้

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงสาเหตุของนักศึกษาที่เข้ามาเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมแรงงาน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ และสถานประกอบการที่จะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการพิจารณาวางแผน ในการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน ให้แก่พนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ดำเนินการในจังหวัดฉะเชิงเทรา ครอบคลุมพื้นที่รวม 9 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบางปะกง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอแปลงยาว อำเภอบางคล้า อำเภอพนมสารคาม อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอราชสาส์น อำเภอสนามชัยเขต กิ่งอำเภอท่าตะเกียบ และกิ่งอำเภอคลองเขื่อน

2. ประชากร นักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ที่เป็นพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ลงทะเบียนเรียนกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน

นอกโรงเรียนอำเภอ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

1. สุ่มอำเภอ จากจำนวน 9 อำเภอ สุ่มเพียง 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง ฉะเชิงเทรา อำเภอบางปะกง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอแปลงยาว อำเภอบางคล้า เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. สุ่มระดับชั้นเรียน

ระดับ ม.ต้น ประชากร จำนวน 2,197 คน สุ่มมาร้อยละ 10 ได้
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 219 คน

ระดับ ม.ปลาย ประชากร จำนวน 1,764 คน สุ่มมาร้อยละ 10 ได้
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 177 คน

รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 396 คน

3. ตัวแปรในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรที่ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตัวแปร คือ

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาที่เป็นพนักงานใน
โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกเป็น

3.1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

3.1.2 อายุ

- 1) ต่ำกว่า 18 ปี
- 2) 18-25 ปี
- 3) 26 ปีขึ้นไป

3.1.3 สถานภาพการสมรส

- 1) โสด
- 2) สมรส

3.1.4 ระดับการศึกษา

- 1) มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)
- 2) มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)

3.1.5 รายได้ต่อเดือน

- 1) ต่ำกว่า 2,000 บาท
- 2) 2,001 - 5,000 บาท
- 3) 5,001 บาท ขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม คือ สาเหตุในการเข้าเรียนของนักศึกษาสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งแบ่งสาเหตุในการเข้ามาเรียนเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้
2. ด้านอาชีพ
3. ด้านสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สาเหตุในการเข้าเรียน หมายถึง สภาพการที่เป็นผลชักนำหรือเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงความสนใจ หรือต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา เพื่อสนองความต้องการ หรือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ๆ แรงจูงใจจัดว่าเป็นองค์ประกอบที่ซ่อนเร้นอยู่เบื้องหลังการตัดสินใจ ที่จะกระทำหรือไม่กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดของบุคคล ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งสาเหตุในการเข้ามาเรียนเป็น 3 ด้าน คือ

✓ 1.1 ด้านความรู้ หมายถึง มาเรียนเพราะมีความรักหรือชอบในการมาเรียน เพื่อความสุขใจ ต้องการใช้ความสามารถในการเรียนที่มีอยู่ให้มากที่สุด โดยมีได้หวังที่จะนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ

1.2 ด้านอาชีพ หมายถึง มาเรียนเพื่อต้องการนำความรู้พัฒนาอาชีพของตนให้ดีขึ้น เพื่อเลื่อนตำแหน่ง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถด้านอาชีพ เพื่อต้องการหางานใหม่ เพื่อนำไปประกอบอาชีพอิสระ เพื่อนำไปเป็นฐานในการเรียนชั้นสูงขึ้น หรือ

เพื่อนำไปเป็นอาชีพรอง

1.3 ด้านสังคม หมายถึง การที่นักเรียนมาเข้าเรียนด้วยเหตุผลที่
ต้องการมีเพื่อน ต้องการเข้าสังคม ต้องการรู้จักคนอื่น ๆ มากขึ้น เป็นต้น

✓ 2. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม หมายถึง นักศึกษาที่เป็นเจ้าหน้าที่
หรือพนักงานของโรงงานอุตสาหกรรม ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ลงทะเบียนเรียนการศึกษา
สายสามัญศึกษา วิธีเรียนทางไกล กับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทรา
หรือศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ แยกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

✕ 3. โรงงานอุตสาหกรรม หมายถึง สถานที่ที่ใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไป
โดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม สำหรับทำ ผลิตภัณฑ์ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง
ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ลำเลียงเก็บรักษา ผลิตภัณฑ์ ตามประเภทหรือชนิดของ
โรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

4. วิธีเรียนทางไกล หมายถึง การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา
ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจัดสอนทาง
วิทยุ ส่งบทเรียนทางไปรษณีย์ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และไปพบครูประจำกลุ่ม เพื่อเข้า
ร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม ตามที่ตกลงนัดหมายกันไว้

7 5. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ หมายถึง สถานที่ให้การศึกษา
สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษา
ตอนปลาย ในสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอก โรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทรา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาทางไกล
2. วิธีเรียนทางไกล
3. การจัดการศึกษาวิธีเรียนทางไกลในจังหวัดฉะเชิงเทรา
4. โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดฉะเชิงเทรา
5. ทฤษฎีแรงจูงใจ
6. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจการศึกษาคือของผู้ใหญ่
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาทางไกล

ในสังคมที่มีทั้งชุมชนเมืองและชุมชนชนบทซึ่งแยกจากกันไม่ได้ นั่น ได้มีความพยายามที่จะสร้างความเป็นธรรมทางการศึกษาให้คนชนบทได้มีโอกาสเท่าเทียมกับคนในเมืองแต่ในการศึกษาวิธีการบริการจัดการศึกษาแล้วพบว่ายังไม่มีการจัดระบบการศึกษาใดๆ จะดียิ่งไปกว่าการจัดการศึกษาระบบการศึกษาทางไกล

ความหมายของการศึกษาทางไกล

การศึกษาทางไกล (Distance Education) ได้มีนักการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความหมายไว้ ดังนี้

โฮลเบิร์ก (Holmberg, 1981 : 11) ได้ให้ความหมาย การศึกษาทางไกล หมายถึง ระบบของการจัดการศึกษาแบบหนึ่ง ที่ผู้สอนและผู้เรียนไม่ต้องมานั่งอยู่ในห้องเรียน คือ อยู่ห่างไกลจากกัน การจัดการเรียนได้อาศัยสื่อประเภทต่างๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น สิ่งพิมพ์ เครื่องมือจักรกล และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2527 : 18) อธิบายว่า การศึกษาทางไกล เป็นการศึกษา ระบบเปิดที่ให้โอกาสและขยายโอกาสแก่ผู้เรียนโดยไม่จำกัดเพศ วัย อาชีพ หรือ ภูมิฐานะ โดยไม่ต้องเข้าเรียนในห้องเรียนปกติ แต่มีระบบที่ให้ผู้เรียนที่อยู่ต่างถิ่น ต่าง ท้องที่ สามารถศึกษาหาความรู้ได้โดยพึ่งผู้อื่นน้อยที่สุด

วิจิตร ศรีสอาน (2529 : 4) ได้กล่าวว่า การศึกษาระบบเปิดแบบการศึกษา ทางไกล ถือได้ว่าเป็น "การศึกษายาว" โดยมุ่งขยายโอกาสแก่ผู้เรียนอย่างกว้างขวาง ทั่วถึงและเป็นธรรม ลดภาวะความจำกัดทั้งด้านกระบวนการ โครงสร้างและสิ่งแวดล้อม ทางด้านการเรียนรู้ แทนที่จะใช้สถานศึกษา ชั้นเรียนและอาจารย์ เป็นศูนย์กลางของการ เรียนการสอน การศึกษาระบบเปิดเน้นการใช้สื่อการสอนประเภทต่างๆ อันเป็นผลจาก การประยุกต์วิทยาการก้าวหน้าที่รู้จักกันในนามของเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ทางการ ศึกษา มุ่งให้ผู้เรียน เรียนได้เองให้มากที่สุด โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ ปัจจัยสำคัญ ของการศึกษาระบบเปิดไม่ว่าจะเป็นการศึกษาระดับใด คือ "สื่อการสอน" อันเป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีทางการศึกษา

เชียรศรี วิวิธสิริ (2530 : 30) ได้กล่าวถึง การศึกษาทางไกลในแง่ของการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนว่าเป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองอย่างอิสระ โดยไม่ต้องติดต่อกับผู้สอนโดยตรงทำกิจกรรมการเรียนการสอนโดยอาศัยสื่อต่างๆ กันเอง ไม่ต้องมานั่งเผชิญหน้ากันในห้องเรียน ผู้สอนและผู้เรียนอยู่ไกลกันในด้านระยะ ทาง ไม่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และห่างไกลกันในเรื่องของเวลา คือ เวลาสอนและเวลาเรียนคนละเวลาไม่ตรงกัน การศึกษาทางไกลเป็นการศึกษาที่ยึดหลัก การผสมผสานระหว่างสังคมการเรียนรู้ และสังคมเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้าด้วยกัน โดยการเรียนการสอนจะอาศัยสื่อเป็นสำคัญ

วิรัช กุมุทมาศ (2532 : 18) อธิตอธิบายวิธีการศึกษานอกโรงเรียน ได้ กล่าวถึง หลักการของการศึกษาทางไกลว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนจำนวนมาก ได้ศึกษาด้วยตนเอง

นอกจากนี้ในเอกสารของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (2532 : 2) กรมการ ศึกษาออกโรงเรียน ได้กล่าวถึงข้อดีของการศึกษาทางไกลว่าเป็นวิธีที่เหมาะสมแก่ผู้ที่มี

การกิจมาก หรือผู้อยู่ในชนบทห่างไกล ซึ่งไม่สามารถเรียนในชั้นเรียนได้ โดยมุ่งเน้น การพึ่งพาตนเอง คือให้ผู้เรียนวางแผนและเรียนด้วยตนเองโดยใช้สื่อประสม ได้แก่ สื่อ สิ่งพิมพ์ แบบเรียน ชุดการเรียน พร้อมกับรับฟังบทเรียนทางวิทยุควบคู่กันไปและต้อง เข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มตามที่กำหนด

ดังนั้น การศึกษาทางไกลจึงเป็นการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ประชาชนที่สนใจ ได้ศึกษาเล่าเรียน โดยไม่ต้องเข้ามานั่งฟังบรรยายในชั้นเรียน เมื่อสมัครเรียนแล้ว นักศึกษาจะเรียนด้วยตนเองโดยอาศัยสื่อประสม และปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือเรียน แล้วไปพบครูประจำกลุ่มตามที่นัดหมาย

ปรัชญาของการศึกษาทางไกล

การศึกษาทางไกลเป็นรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะ ตรงข้ามกับการเรียนการสอนที่ใช้ห้องเรียนเป็นหลัก ที่ไม่เน้นเรื่องกาปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ดังนั้น ปรัชญาของการศึกษาทางไกลก็คือ การยอมรับใน ศักยภาพของบุคคลที่จะสามารถแสวงหาความรู้และเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองภายใต้สภาพแวดล้อมและเครื่องอำนวยความสะดวกบางอย่างที่ได้จัดเตรียมไว้ การสอนทางไกลจึงยึดหลักของการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบอิสระนั่นเอง (Holmberg. 1981 : 7)

นอกจากนี้ยังยึดหลักของการเรียนแบบเปิด (Open learning) กล่าวคือให้โอกาสกับบุคคล ได้มีการศึกษาและการเรียนรู้โดยไม่มีอุปสรรค ทางด้านภูมิศาสตร์ สังคม จิตวิทยาและ เศรษฐกิจ มาเป็นเครื่องกีดขวาง หรือเป็นข้อจำกัดเหมือนกับการเรียนในระบบโรงเรียน (Scottish Education Department. 1982 : 11)

การศึกษาทางไกลที่จัดโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน

สืบเนื่องจากนโยบายของรัฐบาล ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) ซึ่งต้องการส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา โดยการเสริมสร้างและขยายโอกาสในการศึกษาหาความรู้ของประชาชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตชนบท กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้อนุมัติให้ กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษาในขณะนั้นได้ทดลองจัดโครงการศึกษานอก

โรงเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ขึ้น โดยคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติ เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2518 เน้นการหารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการจัดการศึกษาทางไกลในระบบเปิด มีการใช้สื่อหลายประเภทที่จะเอื้ออำนวยต่อการศึกษาของประชาชนได้อย่างกว้างขวาง ต่อมา เมื่อกองการศึกษาผู้ใหญ่ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นกรมการศึกษานอกโรงเรียน เมื่อ วันที่ 24 มีนาคม 2522 การจัดการศึกษานอกโรงเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) จึงอยู่ในความรับผิดชอบของกองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียนตั้งแต่นั้นมา โดยใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา พุทธศักราช 2522

ต่อมา พ.ศ. 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษาใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งเดิมการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษาที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินการอยู่นั้น มี 3 ประเภท คือ การศึกษานอกโรงเรียนประเภทชั้นเรียน (ภาคค่ำ) การศึกษานอกโรงเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) และการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก (ศบน.)

แม้ว่าการจัดการศึกษาทั้ง 3 ประเภทนี้ จะดำเนินงานโดยหน่วยงานเดียวกัน คือ กรมการศึกษานอกโรงเรียนก็ตาม แต่ขาดความสัมพันธ์ และเอื้อประโยชน์ต่อกัน เป็นอันว่า น่าจะมีการถ่ายโอนการเรียนซึ่งกันและกันได้ และสามารถใช้แหล่งข้อมูลร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงได้มีการหลอมรวมการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 3 วิธีเรียนคือ วิธีเรียนแบบชั้นเรียน (ขร.) วิธีเรียนแบบทางไกล (ทก.) และวิธีเรียนด้วยตนเอง (คอ.)

วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาทางไกล

ในการจัดการศึกษาทางไกล กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์เป็น 4 ประการ (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2533 : 5-6) คือ

1. เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนที่ด้อย พลาดหรือขาดโอกาสทางการศึกษา ได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุง

ชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น และเป็นการยกระดับการศึกษาของประชาชน

2. เพื่อใช้รูปแบบการศึกษาทางไกล ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญให้กับประชาชนที่ไม่ได้เรียนอยู่ในระบบโรงเรียน
3. เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอน และการปฏิบัติการกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

การจัดการศึกษาทางไกลกับปรัชญาการศึกษานอกโรงเรียน

การศึกษาทางไกลได้ยึดแนวคิดและปรัชญา "คิดเป็น" โดยพยายามจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กับกระบวนการ "คิดเป็น" ซึ่งยังผลให้ผู้เรียนรู้จักคิดและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

ทวี นาคบุตร (2530 : 12) ให้ความเห็นว่าการที่ผู้ใดจะคิดเป็นหรือไม่นั้น ไม่มีผู้ใดทราบได้นอกจากตัวบุคคลนั่นเอง เพราะเป็นนามธรรม เป็นความรู้สึกของแต่ละบุคคล ดังนั้น การศึกษาทางไกลจะให้การศึกษายไปสู่การคิดเป็นนั้น จะทำได้แต่เพียงให้กระบวนการทักษะในการคิด อันจะนำไปสู่การคิดเป็น โดยอาศัยพื้นฐานจากการตัดสินใจด้วยข้อมูล 3 ด้าน มาประกอบการคิดคือ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ข้อมูลด้านสังคม และข้อมูลด้านวิชาการ

ข้อมูลหรือความรู้เกี่ยวกับตนเองนั้น จะต้องทราบถึงความถนัด ทักษะ ประสิทธิภาพ ความต้องการ ความสนใจของตนเอง ว่าเป็นอย่างไร สำหรับข้อมูลหรือความรู้ด้านสังคมสิ่งแวดล้อมจะต้องทราบถึงวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม สภาพภูมิศาสตร์ และสภาพเศรษฐกิจของสังคมนั้นว่าเป็นอย่างไร ส่วนข้อมูลหรือความรู้ด้านวิชาการเป็นความรู้ในวิชาการแขนงต่าง ๆ ที่มีผู้ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์วิจัยมาแล้วว่ามีความถูกต้องเชื่อถือได้ มีหลักการ กระบวนการและวิธีดำเนินการอย่างไร จึงทำให้ประสบผลสำเร็จ

การจัดการศึกษาเพื่อฝึกให้คนคิดเป็น อาจทำได้โดยการศึกษาปัญหาและวิธีแก้ปัญหาของตนในอดีต การนำเอาปัญหาปัจจุบันที่พบ นำเอามาเรียนและฝึกแก้ไข

เมื่อมาพบกลุ่มการนำเอาปัญหาที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตมาลองคิดและลองแก้หรือจะนำวิธีการทั้ง 3 มาลองใช้ผสมกัน คือ คิดทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

หลักการจัดการศึกษาทางไกล

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา วิธีเรียนทางไกลมีหลักการในการจัด ดังต่อไปนี้ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2532 :14)

1. เป็นการจัดการศึกษาทางไกล โดยใช้สื่อประสม (Multi-Media) ในการเรียนการสอนคือ สื่อเอกสาร (Texts) วิทยุ (Radio) การติดต่อสื่อสารทางไปรษณีย์ (Correspondence) กลุ่มผู้เรียน (Learning Group) โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นผู้ประสานให้เกิดกิจกรรมกลุ่มผู้เรียน การจัดวิทยากรสอนเสริมและสื่อเสริมอื่น ๆ เช่น ศูนย์การเรียน เทปเสียง โทรทัศน์ เป็นต้น
2. เป็นการเรียนระบบเปิด (Open Learning) ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความต้องการของตนเอง
3. เป็นการศึกษาด้วยตนเอง (Self-Study) ผู้เรียนจะต้องศึกษาด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ ในข้อ 1 ข้างต้น

วิธีเรียนทางไกล

1. ความเป็นมา

การจัดการศึกษาสายสามัญศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผ่านมาก่อนที่กระทรวงศึกษาจะมีคำสั่งให้ใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้จัดดำเนินการเป็น 3 รูปแบบ

- 1.1 การศึกษาผู้ใหญ่ภาคค่ำ ซึ่งเปิดสอนเป็นชั้นเรียนมีครูสอนเป็นรายวิชาในแต่ละระดับชั้น
- 1.2 การศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ เป็นการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียน

ศึกษาจากคู่มือเรียนฟังบทเรียนที่ออกอากาศทางวิทยุและมาพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมที่กำหนด ถ้ามีปัญหาอาจซักถามครูประจำกลุ่ม หรือเขียนจดหมายสอบถามได้จากศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

1.3 การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เป็นการเรียนที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

การจัดการศึกษาทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวแล้ว หลักสูตร และวิธีดำเนินงานเป็นอิสระแก่กันถ้านักศึกษาลงทะเบียนเรียน การศึกษาแบบใดแล้วจะต้องเรียนแบบนั้นไปจนกว่าจะจบหลักสูตรของแต่ละระดับไม่สามารถที่จะเลือกเรียนแบบอื่น ๆ ได้ในเวลาเดียวกัน และวิชาที่สอบได้ไว้แต่ละรูปแบบการเรียน ก็ไม่สามารถจะนำมารวมกันได้

กรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 โดยเปลี่ยนให้มีการจัดการเรียนการสอนเป็น 3 วิธีเรียน คือ วิธีเรียนแบบชั้นเรียน (ขร.) วิธีเรียนทางไกล (ทก.) และวิธีเรียนด้วยตนเอง (ตอ.) ซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ทั้ง 3 วิธีเรียน แล้วนำผลการเรียนทั้ง 3 วิธีเรียนมารวมกันเพื่อจบหลักสูตร

2. เป้าหมาย

2.1 เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน

2.2 เพื่อจัดการไม่รู้หนังสือและยกระดับการศึกษาของประชาชน

2.3 เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.4 เพื่อส่งเสริมประชาชน ให้เป็นพลเมืองดีและเกิดความสามัคคีในชาติ

2.5 เพื่อส่งเสริมประชาชน ให้เกิดความเลื่อมใสในการปกครองประเทศระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อใช้รูปแบบการเรียนการสอนทางไกลในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนที่ด้อย พลาด หรือขาดโอกาสทางการศึกษา ได้เพิ่มพูนความรู้ทักษะและเจตคติที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น
- 3.2 เพื่อเสริมสร้างการรู้หนังสือและยกระดับการศึกษาของประชาชน
- 3.3 เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอนและการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน
- 3.4 เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ ข้อมูลข่าวสารที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น

การเรียนทางไกล เป็นวิธีที่เหมาะสมแก่ผู้ที่มีภารกิจมาก หรืออยู่ในชนบทห่างไกล ซึ่งไม่สามารถเรียนแบบในชั้นเรียนได้ โดยผู้เรียนขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาและลงทะเบียนเรียนที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศึกษาตำรา แบบเรียน เอกสารต่าง ๆ ด้วยตนเอง พร้อมทั้งรับฟังบทเรียนทางวิทยุควบคู่กันไป นอกจากนี้ผู้เรียนจะต้องไปเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มตามที่กำหนด เพื่อทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้กันไป นอกจากนี้ผู้เรียนจะต้องไปเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มตามที่กำหนด เพื่อทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้

วิธีเรียนทางไกล มีหลักการดังต่อไปนี้

1. เป็นการเรียนการสอนโดยใช้สื่อประสม ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุ และการจัดกลุ่มผู้เรียน โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นผู้ประสานในการจัดกิจกรรมกลุ่ม วิทยากรสอนเสริม รวมทั้งสื่อประกอบต่างๆ เช่น เอกสารเสริม แบบฝึกหัดและสมุดกิจกรรม เทปคาสเซต วีดีโอเทป ศูนย์การเรียน ตลอดจนแหล่งวิทยาการต่างๆ
2. เป็นการเรียนแบบระบบเปิด คือ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้อย่างทั่วถึง คือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนได้ทุกสถานที่และทุกเวลาตามความสะดวกของผู้เรียน และส่งเสริมให้สามารถเรียนรู้ได้โดยไม่มีข้อจำกัด
3. เป็นการเรียนที่มุ่งเน้นการพึ่งพาตนเอง คือ ให้ผู้เรียนวางแผนและวิธีเรียนด้วยตนเอง โดยใช้สื่อประสม (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2533:5 - 6)

4. วิธีการจัดการเรียนการสอน

4.1 วิธีการสอน

4.1.1 สอนโดยจัดทำบทเรียนและเอกสารให้นักศึกษา จัดส่งให้
ทางไปรษณีย์

4.1.2 สอนโดยออกอากาศบทเรียนทางวิทยุ

4.1.3 สอนโดยการจัดให้มีการอภิปรายกลุ่ม กิจกรรมผู้เรียน

4.1.4 สอนโดยการบรรยาย สรุป เดือนละ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

4.1.5 สอนโดยการจัดให้มีบริการเพิ่มเติมทางด้านวิชาการ เช่น
การจัดบริการสื่อเสริม และศูนย์การเรียน หรือแหล่งวิชาการ

4.2 วิธีการเรียน

ผู้เรียนเรียนโดย-

4.2.1 ศึกษาวัตถุประสงค์ทั่วไป และวิธีการทางไกลให้เข้าใจชัดเจน

4.2.2 ตอบแบบสอบถาม และแบบประเมินผลความรู้เบื้องต้น แล้ว
ส่งกลับคืนไปยังผู้สอน

4.2.3 ฟังบทสอนทางวิทยุที่มีเนื้อหาสอดคล้องสัมพันธ์กับบทเรียน
ทางไกล ตามวันและเวลาที่กำหนดไว้ในตารางออกอากาศ

4.2.4 ศึกษาคู่มือเรียน แบบเรียน เอกสารประกอบ ทำแบบฝึกหัด
กิจกรรมตามที่คู่มือเรียนกำหนด

4.2.5 ไปพบกลุ่ม เพื่ออภิปราย ทำกิจกรรม หรือทำแบบฝึกหัด ฯลฯ
ตามที่บทเรียนกำหนด หรือ ไปปรึกษา หรือสอบถามปัญหาการเรียนจากครูประจำกลุ่ม
เพิ่มเติมตามความต้องการ

4.2.6 เข้าฟังการบรรยายสรุปของผู้เชี่ยวชาญในหมวดวิชาที่ลง
ทะเบียน

4.2.7 ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งวิชาการ ศูนย์การเรียน
 ฯลฯ

4.2.8 ทำกิจกรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตรคู่มือเรียน เช่น การทำ
กิจกรรมต่อเนื่อง ทำแบบฝึกหัด หรือแบบทดสอบทุกครั้ง

4.2.9 เมื่อทำกิจกรรมการเรียนรู้หมดทุกชั้นตอนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ผู้เรียนจะต้องไปทดสอบความรู้ ความสามารถตามที่กำหนด เมื่อจบหลักสูตร ผู้เรียนจะได้รับประกาศนียบัตร

4.3 ข้อจำกัดของการเรียนทางไกล

การเรียนทางไกล ทำให้ผู้ที่อยู่ห่างไกล และจำเป็นต้องทำมาหาเลี้ยงชีพ ได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนตามความต้องการของตนเอง ในช่วงเวลาที่ว่างจากการทำงาน โดยการศึกษาด้วยตนเองจากสื่อการเรียนต่าง ๆ ได้แก่ การอ่านคู่มือเรียน ซึ่งเป็นการเรียนรู้ผ่านประสาทตา การฟังรายการวิทยุเป็นการเรียนรู้ได้จากการฟัง การไปพบครูประจำกลุ่มและเพื่อนร่วมกลุ่ม ทำให้มีโอกาสอภิปรายพูดคุยกันในเรื่องที่ได้อ่าน ได้ฟังมาแล้ว และได้พูดคุยถึงปัญหาที่มีกระบวนการ กลุ่ม ทำให้ผู้เรียนได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ได้ฝึกการคิดและวิเคราะห์ทางเลือกต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เหมาะสม และดีที่สุดสำหรับกลุ่มและตนเอง นอกจากนี้การฝึกปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เนื่องจากสภาพการเรียนการสอนแบบนี้ ผู้เรียนไม่สามารถจะโต้ตอบกับผู้สอนได้ทันที และต่อเนื่อง เพราะข้อจำกัดของสื่อ ผู้เรียนจึงต้องมีความวิริยะอุตสาหะ และมีวินัยในตนเองที่จะศึกษามากกว่าผู้เรียนในห้องเรียน ที่มีครูคอยกระตุ้นผู้เรียนให้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น ผู้สอนจะต้องพยายามทำให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นแบบ 2 ทาง (Two-way Communication) ให้มากที่สุด เพื่อให้รู้สภาพและความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน และเพื่อกระตุ้นใจให้กำลังใจแก่ผู้เรียน เพื่อให้เขาเข้ากิจกรรมการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ผู้สอนต้องให้การตอบสนองอย่างรวดเร็วในการตอบปัญหาของผู้เรียนที่ถามมาทุกรูปแบบ มีระบบการเก็บข้อมูลย้อนกลับที่สามารถช่วยให้ติดตามผลการเรียนแต่ละคนได้ จะได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับปรุงการสอนได้ทันที จะเป็นการทำให้กระบวนการเรียนการสอนทางไกลมีประสิทธิภาพ

วิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากที่สุด ได้แก่ การกระตุ้น ใจ ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ให้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การอ่านคู่มือ การฟังรายการวิทยุ การไปพบกลุ่มการทำแบบฝึกหัด และกิจกรรมต่าง ๆ ที่บทเรียนกำหนด ให้การตอบสนองต่อกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการใช้

วิทยุเป็นสื่อกลางในการเรียนการสอน เพราะวิทยุเป็นสื่อที่ส่งไปถึงผู้เรียนได้รวดเร็ว และเข้าถึงผู้เรียนได้เป็นจำนวนมาก

สื่อการเรียนทางไกล ใช้บทเรียนทางไปรษณีย์ บทเรียนทางวิทยุและกลุ่มเรียนเป็นสื่อหลัก และใช้สื่อเสริมอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

ประเภทของสื่อ มีหลายอย่าง ได้แก่

1. สื่อเครื่องมือ

- บทเรียนทางวิทยุ
- บทเรียนทางไปรษณีย์
- เอกสารประกอบ
- เทปคาสเซ็ท
- แบบทดสอบ
- อื่น ๆ

2. สื่อบุคคล

- วิทยากร (ผู้อำนวยการหรือผู้รู้)
- ครูประจำกลุ่ม
- กลุ่มผู้เรียน

บทเรียนทางวิทยุ มีประโยชน์ คือ

1. จูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
2. เสนอข่าวสาร (ข้อมูล, สภาพปัญหา, เหตุการณ์, กรณีตัวอย่าง ฯลฯ) ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน
3. เสนอเนื้อหาที่ไม่สามารถเสนอไว้ในบทเรียนทางไปรษณีย์ได้
4. เสนอเนื้อหาเสริมเน้น หรือสอนบางส่วนของบทเรียนทางไปรษณีย์

บทเรียนทางวิทยุ มีลักษณะ

1. ให้มีรูปแบบของการเสนอรายการต่าง ๆ กัน และมีความหลากหลายของรายการ ไม่ว่าจะเป็นเสียงพูด เสียงดนตรี หรือเสียงประกอบใด ๆ

2. ใช้ภาษาง่าย ๆ ถูกต้อง กะทัดรัด ชัดเจน ได้ใจความเหมาะสมกับผู้เรียน
3. บอกประโยชน์ความสำคัญของเนื้อหา
4. มีข้อคิดทิ้งท้ายให้ผู้เรียนนำไปติดต่อ
5. เนื้อหาเหมาะสมและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน
6. วิธีการเสนอเนื้อหาให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดและวิเคราะห์
7. การออกเสียงทางวิทยุ ใช้วิธีการพูด การเล่าระหว่างบุคคลต่อบุคคล ไม่ใช่

การอ่าน

8. เสียงที่เปล่งออกมาควรเป็นธรรมชาติ อักษรวิธีถูกต้อง มีลีลาชวนฟัง

บทเรียนทางไปรษณีย์ มีหน้าที่

1. แนะนำวิธีการเรียน
2. เสนอเนื้อหา
3. ตอบสนองการเรียนด้วยตนเอง
4. จูงใจให้อยากเรียน คิด อภิปราย และนำไปปฏิบัติ

บทเรียนทางไปรษณีย์ มีลักษณะดังนี้

1. มีคำแนะนำการเรียนตามบทเรียนอย่างชัดเจน
2. บอกประโยชน์ ความสำคัญ และจุดมุ่งหมายของการเรียน
3. มีเนื้อหาวิชาถูกต้อง ง่าย เหมาะสม นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิต

ประจำวันได้

4. เสนอเนื้อหาเป็นตอน ๆ มีกิจกรรมการประเมินผลด้วยตนเอง ให้ผู้เรียน

ตอบสนองเป็นระยะ ๆ

5. มีการเสริมแรงผู้เรียนอยู่ในบทเรียน
6. ชี้แนะแหล่งข้อมูลที่จะให้ศึกษาเพิ่มเติม
7. รูปเล่มกะทัดรัด ขนาดตัวอักษรใหญ่ ภาษาง่าย กะทัดรัด ชัดเจน

กลุ่มผู้เรียนทางไกล มีลักษณะการปฏิบัติดังนี้

1. อภิปราย
2. คัดสินปัญหา
3. ทำกิจกรรม
4. แนะนำการเรียนและตอบปัญหาด้านการเรียน
5. ฟังการบรรยายสรุปของวิทยากรในหมวดวิชาที่ลงทะเบียน

ผู้เรียนทางไกล มีลักษณะ

1. มีผู้นำการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
2. มีประเด็นอภิปราย ซึ่งนำมาจากปัญหาของสมาชิกในกลุ่ม หรือปัญหาใน

ท้องถิ่น หรือจากบทเรียน

3. สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
4. มีการสรุปผลการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อตัดสินปัญหา
5. มีการทำกิจกรรมที่เป็นไปตามข้อตกลงของกลุ่ม
6. เข้าฟังคำบรรยายสรุปในหมวดวิชาที่ลงทะเบียนและถามปัญหาของวิชา

นั้น ๆ

ครูประจำกลุ่ม มีหน้าที่ เป็นผู้ประสานงานให้เกิดกลุ่มผู้เรียน เกิดการอภิปรายกลุ่มเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำช่วยเหลือ แก้ปัญหาการเรียนของผู้เรียน แนะนำการลงทะเบียนและการเลือกวิชาเรียน ตรวจสอบฝึกหัด ครูประจำกลุ่มจะได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งโดยอำเภอ/กิ่งอำเภอ ซึ่งจะอยู่ในหมู่บ้านที่ใกล้กับผู้เรียนแล้วแต่ความเหมาะสมในการปฏิบัติงานและความสะดวกต่อผู้เรียน

สื่อเสริมต่าง ๆ หมายถึง เป็นสื่อเสริมที่สร้างขึ้น หรือจัดให้เพิ่มเติมตามความเหมาะสมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด เช่น

1. แบบเรียน เป็นแบบเรียน ที่ใช้ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือแบบเรียนที่ใช้ในระบบ

2. เอกสารประกอบ เป็นเอกสารเพิ่มเติม สำหรับผู้เรียนค้นคว้าข้อมูล หรือ

ข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลงไป โดยจัดทำขึ้นเพิ่มเติม หรือได้รับจากหน่วยงานเอกชนและหน่วยงานของรัฐ

3. กล้องอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน เป็นกล้องบรรจุเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอนหรือการทดลองปฏิบัติการกิจกรรม ในวิชาต่าง ๆ เช่น วิชา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์

ศูนย์การเรียนรู้ทางไกล หมายถึง เป็นสถานที่ให้บริการความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร สำหรับนักศึกษาที่เรียนทางไกล อาจเป็นสถานที่พบกลุ่มของนักศึกษา เป็นศูนย์กลางของนักศึกษา เป็นแหล่งรวบรวมสื่อการเรียน สื่อเสริม หรือสิ่งอื่น ๆ ที่จะช่วยให้การเรียนรู้บรรลุผล ศูนย์การเรียนรู้อาจตั้งอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ห้องสมุดประชาชน อำเภอหรือจังหวัด โรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานอนามัย สำนักงานเกษตร ตำบลหรืออำเภอ หรือวัด ซึ่งจะเป็นสถานที่ใดนั้นแล้วแต่ความเหมาะสม ความสะดวกต่อผู้เรียนและการจัดการ

การประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการวัดผลและประเมินผล การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530

การจัดแผนการเรียน นักศึกษาจะเลือกลงทะเบียนเรียนวิชาเลือกและวิชาบังคับใดก่อนหลังก็ได้ แต่จะต้องใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษา ถ้ามีการเทียบ หรือโอนวิชา/หมวดวิชา ก็สามารถจบการศึกษาในระดับนั้น ๆ ได้ก่อน 2 ปี ซึ่งเหมือนกับ การเรียนแบบชั้นเรียน ดังนั้นการจัดแผนการเรียนให้ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดแผนการเรียนของวิธีเรียนแบบชั้นเรียน

5. ครูประจำกลุ่ม และการอบรม

5.1 ครูประจำกลุ่ม คือ ผู้ผ่านการอบรมและได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน เกี่ยวกับวิธีเรียนทางไกลในระดับท้องถิ่น

5.2 คุณสมบัติของผู้จะเป็นครูประจำกลุ่ม

5.2.1 บุคลิกดีมีความประพฤติดีเป็นที่ศรัทธาเชื่อถือของประชาชนในท้องถิ่น

5.2.2 มีความรู้ความสามารถเหมาะสม มีวุฒิตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในระเบียบ

5.2.3 เป็นบุคคลที่มีความสนใจในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนวิธีทางไกล

5.2.4 อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์

5.2.5 หากเป็นบุคคลที่มีงานประจำต้องได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาเป็นลายลักษณ์อักษร

5.2.6 เป็นผู้ที่ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ที่สั่งควมรังเกียจ

5.3 การสรรหา การแต่งตั้ง และถอดถอน

5.3.1 อำเภอสรรหา โดยมีแผนงานและเป้าหมายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและตามความเหมาะสมของท้องถิ่น

5.3.2 ศูนย์ฯ อำเภอ/กิ่งอำเภอ หรือสถานศึกษาที่รับลงทะเบียนเรียนเป็นผู้ประสานงานในการสรรหาครูประจำกลุ่ม ร่วมกับหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

5.3.3 เกณฑ์ในการสรรหาครูประจำกลุ่ม จะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติของผู้จะเป็นครูประจำกลุ่มและเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่จัดตั้งกลุ่มหรือสามารถเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ได้สะดวก

5.3.4 เมื่อดำเนินการคัดเลือกแล้ว ให้ส่งผู้ได้รับการเลือกเข้ารับการอบรมที่ศูนย์ฯ จังหวัด หรือศูนย์ฯ ภาค โดยให้ทำเรื่องผ่านผู้บังคับบัญชาตามสายงานตามลำดับ

5.3.5 การเสนอขอแต่งตั้ง ให้เสนอตามรายงานของครูประจำกลุ่ม ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ ทำหน้าที่ประสานงานการเสนอชื่อผู้ ที่ผ่านการอบรม เสนอเพื่อแต่งตั้ง

- ถ้าเป็นครูสังกัด สปจ. ให้เสนอผ่านไปตามสายงาน สปจ.
- ถ้าเป็นข้าราชการสังกัดหน่วยงานอื่น ๆ หรือประชาชน ให้

ผ่านทางสายสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

5.3.6 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ

5.3.7 ถ้าครูประจำกลุ่มปฏิบัติคนไม่เหมาะสมตามระเบียบหรือข้อกำหนดให้ศูนย์ฯ อำเภอ/กิ่งอำเภอ ประสานงานกับ ศรช. หรือสปอ. เสนอชื่อเพื่อขอ ถอนจากการเป็นครูประจำกลุ่มไปอำเภอ/กิ่งอำเภอ ตามสายงานถึงนายอำเภอ/ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอ

5.4 หน้าที่ของครูประจำกลุ่ม

- ประชาสัมพันธ์การเรียนการสอนทางไกลให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ทราบ

- ทำหน้าที่ธุรการของกลุ่ม เช่น จัดทำบัญชี ตารางการพบกลุ่ม แนะนำและตรวจสอบการลงทะเบียนของผู้เรียน ฯลฯ

- ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานในท้องถิ่น เพื่อขอความ สนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนทางไกล

- พบกลุ่มเรียนเพื่อทำกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมการเรียนการสอน
- ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเกี่ยวกับการเรียนของผู้เรียน
- ประสานงานให้มีการบรรยายสรุปในวิชาต่าง ๆ ที่นักศึกษา

ลงทะเบียน

- ตรวจสอบแบบฝึกหัด ข้อทดสอบ และจัดทำคะแนนระหว่างภาคเรียน ส่งศูนย์ฯ อำเภอ/กิ่งอำเภอ

- ให้บริการแก่ผู้เรียนในด้านเอกสาร อุปกรณ์การเรียนการสอน
- รายงานผลการปฏิบัติงานตามสายงานปกติ ถึงศูนย์ฯ อำเภอ

ภายในวันที่ 5 ของทุก ๆ เดือน

5.5 การดำเนินการเพื่อคัดเลือกครูประจำกลุ่มก่อนการเข้ารับการอบรม

- ให้อำเภอ/กิ่งอำเภอ คัดเลือกผู้จะทำหน้าที่ครูประจำกลุ่ม โดยพิจารณาจากผู้ที่มีความสนใจ แล้วให้ศูนย์ฯ อำเภอ/กิ่งอำเภอร่วมกับศูนย์ฯ จังหวัด จัดการอบรมโดยวิธีการศึกษาทางไกลด้วยการให้ศึกษาเอกสาร คู่มือประจำกลุ่ม และการรวมกลุ่ม เพื่อทำกิจกรรมและฝึกทักษะ ในส่วนที่จำเป็นในศูนย์ฯ ประมาณ 4 วัน หรือจังหวัดจะกำหนดวิธีการคัดเลือกครูประจำกลุ่มตามความเหมาะสม

- ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนเสียค่าใช้จ่ายในการอบรม ในเรื่องค่าใช้จ่ายส่วนตัวและค่าพาหนะเดินทาง ส่วนค่าที่พักในศูนย์ฯ ศูนย์ฯ ที่จัดฝึกอบรมจะจัดให้

- ศูนย์ฯ อำเภอ/กิ่งอำเภอ จัดประชุมครูประจำกลุ่ม เพื่อให้ความรู้และเทคนิคเพิ่มเติม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างน้อยภาค เรียนละ 1 ครั้ง

- ศูนย์ฯ อำเภอ/กิ่งอำเภอ จะพิจารณาอบรมเพิ่มเติมให้ครูประจำกลุ่มที่ผ่านการอบรมไปแล้ว และปฏิบัติหน้าที่ติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี

5.6 การจ่ายค่าตอบแทนครูประจำกลุ่ม

- ให้ครูประจำกลุ่มทำหลักฐานขอเบิกเงินจากศูนย์ฯ อำเภอ/กิ่งอำเภอ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด

- ให้ศูนย์ฯ อำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นผู้เบิกจ่าย เมื่อเบิกได้แล้วให้จ่ายให้กับครูโดยตรง

- ครูประจำกลุ่ม ได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือน (ทำหลักฐานขอเบิกเป็นรายเดือน)

- ครูประจำกลุ่ม ได้รับค่าตอบแทนตามจำนวนหน่วยกิตที่ผู้เรียนในความรับผิดชอบลงทะเบียนเรียน ในอัตรา 1.50 บาท/25 บาท/ 30 บาท (ประถมศึกษา, ม. ต้น , ม. ปลาย) ต่อหน่วยการเรียน/คน/เดือน

- ครูประจำกลุ่มจะได้รับค่าตอบแทนระยะเวลาที่มีการเรียนการสอนเท่านั้น

5.7 การอบรมครูประจำกลุ่ม ให้เป็นไปตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

6. การพบกลุ่มและกิจกรรมการพบกลุ่ม

วิธีเรียนทางไกล จัดตามหลักปรัชญาการจัดการศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในเรื่องการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รู้จักปรับตนเองให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเพื่อสนองหลักการในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ที่ว่า "การจัดการศึกษาทุกระดับจะต้องมุ่งให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา รักการทำงาน และสนใจที่จะมีส่วนร่วมในภาระกิจของส่วนรวม

จุดมุ่งหมายของการพบกลุ่ม

1. เพื่อแก้ปัญหาคารเรียนจากบทเรียน ด้วยกระบวนการกลุ่ม และการพึ่งตนเอง
2. เพื่อฝึกทักษะ กระบวนการกลุ่ม การคิด และการตัดสินใจอย่างมีระบบ และการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคม
3. เพื่อประยุกต์ความรู้จากบทเรียนและประสบการณ์มาใช้กับปัญหาในชีวิตประจำวันและสังคม
4. เพื่อร่วมหาแนวทางและปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต จริยธรรม วัฒนธรรม และประเพณี
5. เพื่อใช้เป็นกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ทั่วไปตามหลักสูตร

ลักษณะการพบกลุ่ม มี 2 ประเภท คือ

1. การพบกลุ่มย่อย
2. การพบกลุ่มใหญ่

การพบกลุ่มย่อย ให้ผู้เรียนมีการพบกลุ่มลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้

นี้

ลักษณะที่ 1 พบกลุ่มสัปดาห์ละครั้ง ๆ ละไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง

ลักษณะที่ 2 พบกลุ่มรายปักษ์ ๆ ละครั้ง ๆ ละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

ลักษณะที่ 3 พบกลุ่มเดือนละครั้ง ๆ ละ 2 วัน ๆ ละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

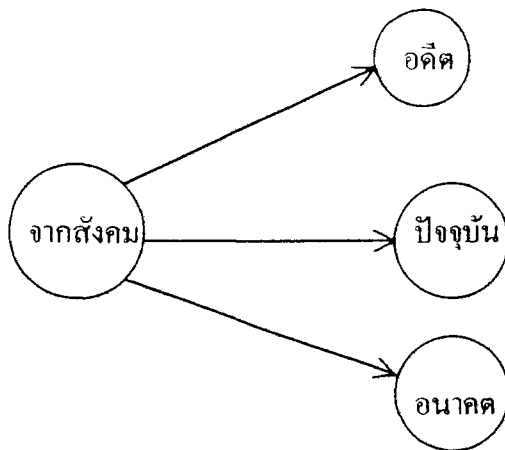
การพบกลุ่มใหญ่ จัดขึ้นเพื่อให้โอกาสนักศึกษาฟังการบรรยาย โดยวิทยากรพิเศษเป็นรายวิชา และมีขั้นตอนดังนี้

1. ให้การรวมกลุ่มผู้เรียนตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป เข้าด้วยกันเพื่อพบวิทยากรเดือนละครั้ง
2. ให้แบ่งกลุ่มผู้เรียนตามหมวดวิชาที่ลงทะเบียนเรียน
3. ให้ครูประจำกลุ่มประสานงานเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ โดยทำแผนและขออนุมัติต่อสถานศึกษาล่วงหน้า
4. วิทยากร ทำหน้าที่สรุปเนื้อหาสำคัญที่มีการเรียนการสอนในรอบเดือน และแก้ปัญหาการเรียนที่ผู้เรียนไม่เข้าใจ
5. วิทยากรพบกลุ่ม ผู้เรียนแต่ละหมวดวิชา ครั้งละไม่เกิน 3 ชั่วโมง หากมีความจำเป็น หัวหน้าสถานศึกษาอาจพิจารณาให้วิทยากรพบกลุ่มผู้เรียนกว่า 3 ชั่วโมง
6. ให้ครูประจำกลุ่มสรุปรายงานการปฏิบัติหน้าที่ของวิทยากร เสนอต่อสถานศึกษาทุกครั้ง และเก็บสำเนาไว้ที่กลุ่มผู้เรียน เพื่อการนิเทศตรวจสอบด้วย

กิจกรรมการพบกลุ่ม มี 5 กิจกรรมหลัก ซึ่งจะดำเนินติดต่อกันไป ตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุดช่วงเวลาการพบกลุ่มของวันนั้น ๆ กิจกรรมหลัก มีดังนี้คือ

1. กิจกรรมนำ - ทักทาย กิจกรรมนันทนาการสั้น ๆ
2. กิจกรรมการแก้ปัญหาการเรียนมี 3 ขั้นตอน คือ
  - ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมปัญหาการเรียนจากนักศึกษา
  - ขั้นตอนที่ 2 จำแนกจัดกลุ่มปัญหา เป็น 3 ระดับ คือ
    - 2.1 กลุ่มปัญหาง่าย
    - 2.2 กลุ่มปัญหายาก
    - 2.3 กลุ่มปัญหายากมาก
  - ขั้นตอนที่ 3 แก้ปัญหาโดยวิธีการ เช่น - การจัดคู่ ผู้รู้บอก
    - อภิปรายกลุ่มย่อย, การบอกเล่า ชักถามจากครู หรือวิทยากร
3. กิจกรรมมีคั่น พักและจัดนันทนาการสั้น ๆ เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดของผู้พบกลุ่ม

4. กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม มี 3 ขั้นตอน คือ
 ขั้นที่ 1 เสนอประเด็น ได้ 2 แนวทาง คือ ครูเสนอและนักศึกษาเสนอ
 โดยอาศัยครู เสนอประเด็นจากบทเรียน (นำไปแก้ปัญหาคือหรือนำมาประยุกต์ใช้)

ขั้นที่ 2 กลุ่มย่อยอภิปรายหาแนวทางแก้ปัญหา

ขั้นที่ 3 นำเสนอกลุ่มใหญ่อภิปรายเพิ่มเติม และสรุป

5. กิจกรรมต่อเนื่อง

1. นัดหมายและเตรียมการในการพบกลุ่มครั้งต่อไป
2. มอบหมายภาระบางอย่างให้ไปทำ
3. สอบถามความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคของ "กิจกรรมพัฒนาชุมชน"

(ปัจจุบันเรียกกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต)

4. หาแนวทางแก้ปัญหา กิจกรรมพัฒนาชุมชน (ถ้ามี)

บทบาทและหน้าที่ของครูประจำกลุ่มและวิทยากร

ในการพบกลุ่มผู้เรียน ครูประจำกลุ่มและวิทยากร มีบทบาทหน้าที่ต่างกัน

ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของครูประจำกลุ่ม

1. ประชาสัมพันธ์การเรียนการสอนทางไกล ให้ประชาชนทราบ

2. ทำหน้าที่ธุรการของกลุ่ม เช่น จัดทำบัญชี ตารางการพบกลุ่ม แนะนำและตรวจสอบการลงทะเบียนเรียนของผู้เรียน
3. ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานในท้องถิ่น และวิทยากรแต่ละหมวดวิชา เพื่อขอความสนับสนุนการเรียนการสอนทางไกล
4. พบกลุ่มผู้เรียนเพื่อทำกิจกรรมกลุ่ม
5. ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเกี่ยวกับการเรียนของผู้เรียน
6. ตรวจสอบฝึกหัด แบบทดสอบ การจัดทำคะแนนระหว่างภาค ส่งศูนย์ฯ อำเภอ/กิ่งอำเภอ
7. ให้บริการแก่ผู้เรียนด้านเอกสาร อุปกรณ์การเรียนการสอน
8. รายงานผลการปฏิบัติงานตามสายงานตามปกติ ถึงศูนย์ฯ อำเภอ/กิ่งอำเภอ ภายในวันที่ 5 ของทุกเดือน
9. หมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อแนะนำหรือแนะแนวการเรียนในแต่ละหมวดวิชา
10. ทำหน้าที่ตามที่ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ มอบหมาย

บทบาทและหน้าที่ของวิทยากรพิเศษ

1. สรุปเนื้อหาและประเด็นที่สำคัญตามบทเรียนที่มีการสอนตามตารางออกอากาศรอบเดือน
2. ชักถาม ตอบปัญหาที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจ
3. แนะนำแหล่งความรู้ ให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่ผู้เรียน

7. ศูนย์การเรียนทางไกล

"ศูนย์การเรียนทางไกล" หมายถึง แหล่งที่ให้บริการความรู้และจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนทางไกล หรือผู้สนใจการศึกษาทางไกล ได้เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการเรียนการสอน ทราบข่าวและความเคลื่อนไหว ตลอดจนสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงคุณภาพชีวิต โดยการศึกษาด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่ม

7.1 วัตถุประสงค์

- เป็นที่บริการสื่อการเรียน สื่อเสริม และสิ่งอื่น ๆ แก่ผู้เรียนทางไกลและผู้สนใจทั่วไป
- เป็นที่แนะแนวการเรียนทางการศึกษาทางไกล
- เป็นที่ฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเรียนทางไกล เช่น กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ ฝึกทักษะ การฟัง การพูด เป็นต้น
- เป็นศูนย์กลางข่าวคราวความเคลื่อนไหวและวิชาการเกี่ยวกับการเรียนทางไกล

7.2 การดำเนินการ

7.2.1 บทบาทและหน้าที่ของศูนย์การเรียน

- เป็นที่รวบรวมเอกสารการเรียน เอกสารเสริม สื่อการเรียน อื่น ๆ เช่น สไลด์-เทป บทสอนทางวิทยุ ซึ่งผู้สนใจและผู้เรียนที่เรียนทางไกลระดับต่าง ๆ สามารถค้นคว้าและศึกษาด้วยตนเอง
- เป็นที่ทดลองและปฏิบัติการการเรียนที่จะต้องแสดงสาธิตให้ดู เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ หรือวิชาอาชีพอื่น ๆ
- เป็นที่พบกลุ่มเพื่อปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องของการเรียนการศึกษาทางไกล
- บริการให้ยืมสื่อการเรียนต่าง ๆ แก่ผู้เรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญทุกระดับ
- เป็นที่บริการข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้ที่สนใจและทั่วไป

7.2.2 สถานที่พบกลุ่ม

- โรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมทั้งอาคาร และบุคลากรที่จะบริการซึ่งอยู่ในหมู่บ้านระดับตำบล
- ห้องสมุดประชาชนอำเภอ
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัด
- ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ

- โรงเรียนมัธยมประจำตำบลหรืออำเภอ
- วัด

ฯลฯ

ทั้งนี้แต่ละสถานที่จะต้องมีความพร้อมในการให้บริการผู้เรียนและผู้สนใจ มีความสะดวกในการใช้บริการ

7.2.3 อุปกรณ์

- คู่มือผู้เรียนทางไกล
- เทปคาสเซ็ทที่เป็นรายการวิทยุ บทเรียนต่าง ๆ
- คู่มือเรียนวิชาสามัญ วิชาชีพ
- เอกสารประกอบการเรียน
- กล้องทดลองวิทยาศาสตร์
- สไลด์ชุดต่าง ๆ
- วีดีโอเทป

ฯลฯ

7.2.4 สื่อ

- มีเจ้าหน้าที่คอยควบคุมดูแลรักษาและบริการ
- บริการให้ยืมสื่อการเรียน เช่น เทปบันทึกเสียง คู่มือเรียน

เอกสารต่าง ๆ

- จัดกิจกรรมต่อเนื่องให้แก่ผู้เรียน เช่น การสาธิต ทดลอง
- จัดการแนะนำ แนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้สนใจ เจ้าหน้าที่ที่ต้องได้รับการชี้แจง แนะนำ หรือจัดทำคู่มือในการดำเนินงาน ศูนย์การเรียนทางไกล
- ประชาสัมพันธ์ให้ผู้สนใจและผู้เรียนมาใช้บริการ

7.2.5 บทบาทและหน้าที่ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นผู้ดำเนินการ ดังนี้คือ :

- การจัดตั้งและการเลือกสถานที่
- การควบคุม ดูแลการดำเนินงานศูนย์การเรียนภายใน

อำเภอ/กิ่งอำเภอ

- ประสานงานการจัดตั้งกับหน่วยงานหรือสถานศึกษาต่าง ๆ
- บริการสื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์ไปยัง

ศูนย์การเรียน

(กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2530 : 65-75)

กิจกรรมการและการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา วิธีเรียนทางไกล

วันเปิดปิดภาคเรียน	ภาคเรียนที่หนึ่ง	วันเปิดภาคเรียน	วันที่ 16 พฤษภาคม
		วันปิดภาคเรียน	วันที่ 11 ตุลาคม
	ภาคเรียนที่สอง	วันเปิดภาคเรียน	วันที่ 1 พฤศจิกายน
		วันปิดภาคเรียน	วันที่ 1 เมษายน

สำหรับสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาจเปิดทำการสอนภาคเรียนฤดูร้อน ได้ตั้งแต่วันที่ 1 – 30 เมษายน ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สป. 458/2527 ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2527 เรื่องกำหนดวันเปิดปิดภาคเรียนสถานศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ

การขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา

ผู้ที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา ให้ยื่นใบสมัครเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ได้ตลอดทั้งปี ในเวลาราชการ ในกรณีที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ กำหนดสถานที่รับขึ้นทะเบียนนักศึกษา และสถานที่ที่ดังกล่าวมิได้เป็นสถานศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ใบสมัคร หลักฐานต่าง ๆ และเงินบำรุงการศึกษา จะต้องส่งให้แก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ

การลงทะเบียน

1. การลงทะเบียน

- 1.1 นักศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญศึกษาใน

แต่ละระดับสามารถที่จะเลือกลงทะเบียนเรียนด้วยตนเอง หรือทางไปรษณีย์ได้ตาม
อัฒภาพ

1.2 โดยใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 2 ปี ตามหลักสูตรกำหนด แต่ถ้ามี
การเทียบโอนผลการเรียน ก็สามารถจบก่อน 2 ปีได้

2. การลงทะเบียนเรียนเพื่อเทียบโอนวิชาสามัญ และวิชาอาชีพ (เลือก)

2.1 ต้องลงทะเบียนเรียนเช่นเดียวกับหมวดวิชาสามัญอื่น ๆ

2.2 ให้ส่งหลักฐานเกี่ยวกับการขอเทียบโอนตามเกณฑ์ที่กำหนด ในวัน
ลงทะเบียนสำหรับเทียบโอนทั้งหมดวิชา หากมีความจำเป็นไม่สามารถที่จะส่งหลัก
ฐานในวันลงทะเบียนให้นำส่งอย่างช้าวันสุดท้ายของการสอนในภาคเรียนนั้น ๆ กรณีที่
ขอเทียบโอนวิชาสามัญเป็นรายวิชาให้นำหลักฐานมาแสดงในวันลงทะเบียน

2.3 ถ้าไม่นำหลักฐานตามข้อ 2.2 ส่งตามกำหนดเวลา ผลการลง
ทะเบียนเพื่อเทียบโอนเป็นอันสิ้นสุด

สำหรับวันเวลาลงทะเบียนเรียนแต่ละภาคเรียนให้เป็นไปตามที่กรรมการ
ศึกษานอกโรงเรียนกำหนดให้ กรณีที่มีการขยายเวลาลงทะเบียน ให้ปฏิบัติตามหนังสือ
กรรมการศึกษานอกโรงเรียน ศร 1104/12871 ลงวันที่ 18 ธันวาคม 2530

การลงทะเบียนรักษาสถานภาพ

นักศึกษาที่ไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาใดก็ตาม จะต้องลงทะเบียน
เพื่อรักษาสถานภาพการเป็นนักศึกษาไว้โดยเสียค่าลงทะเบียนภาคเรียนละ 10 บาท ถ้า
นักศึกษาผู้ใดไม่ลงทะเบียนเพื่อรักษาสถานภาพภายในเวลา 6 ภาคเรียนปกติ ติดต่อกัน
ถือว่าพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา แต่รายวิชาหรือหมวดวิชาที่นักศึกษาสอบไว้ได้แล้ว ให้
ยังมีอายุความอยู่ 5 ปี นับจากวันอนุมัติผลการเรียน (ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่า
ด้วยการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 7 ธันวาคม
2530) การขึ้นทะเบียนและการลงทะเบียนให้ปฏิบัติตามคำสั่งกรรมการศึกษานอก
โรงเรียน ที่ 1056/2531 ลงวันที่ 26 สิงหาคม 2531) เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์การ
ดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา กรรมการศึกษานอกโรงเรียน
พ.ศ. 2531

สถานที่ลงทะเบียนเรียน

นักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียน โดยวิธีเรียนทางไกล ได้ที่ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ หรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร

คุณสมบัติของนักศึกษา

ผู้ที่มีความประสงค์จะสมัครขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะต้องมียุทธศาสตร์ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา

1.1 หรือผู้ที่ได้รับการยกเว้นตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา หรือเป็นผู้ที่ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียน

1.2 อายุครบ 14 ปีบริบูรณ์ นับถึงวันที่สมัคร หรือผู้ที่ได้รับการยกเว้นตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา หรือเป็นผู้ที่มีโอกาสได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียน

1.3 ไม่จำกัดพื้นความรู้

2. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2.1 สอบได้มัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3 เดิม)

2.2 ประถมศึกษาปีที่ 7 (ป.7) หรือประถมศึกษาปีที่ 6 (ป.6)

2.3 การศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 3 หรือการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ

ที่ 3

2.4 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา

2.5 นาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3

2.6 นักธรรมเอก

2.7 วุฒิอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศเทียบเท่าให้เท่าประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

2.8 สำหรับพระภิกษุสามเณรที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาเพื่อเรียนวิธีเรียนแบบชั้นเรียน หรือทางไกล จะต้องมียุทธศาสตร์ดังกล่าวข้างต้น และต้องสอบไล่ได้นักธรรมโทมาก่อน

3. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.1 สอบได้มัธยมปีที่ 6 (ม.6 เดิม) หรือประโยคมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.ศ.3) หรือมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3)

3.2 การศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 4 หรือการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4

3.3 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3.4 เปรียญธรรม 3, 4 ประโยค

3.5 วุฒิอื่น ๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศเทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา พ.ศ. 2521

หมายเหตุ นักศึกษาที่เป็นพระภิกษุสามเณร ต้องเป็นไปตามมติของมหาเถรสมาคม

หลักฐานในการรับสมัคร

1. รูปถ่ายขนาด 3 x 4 ซม. จำนวน 3 รูป (ถ่ายไม่เกิน 6 เดือนเพื่อใช้ปิดใบสมัคร 1 รูป บัตรประจำตัว 2 รูป)
2. สำเนาทะเบียนบ้าน (พร้อมฉบับจริง)
3. หนังสือสำคัญแสดงคุณวุฒิ พร้อมสำเนา 1 ชุด
4. เอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น ใบเปลี่ยนชื่อ-สกุล ใบสำคัญการสมรส ใบสำคัญการหย่าพร้อมสำเนา 1 ชุด

ค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียน

การเก็บเงินบำรุงการศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษาการเรียนทางไกล

1. ค่าระเบียบการและสมัคร ชุดละ 5 บาท (เฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย)
2. ค่าขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา 20 บาท
3. ค่าลงทะเบียนเรียน

- การศึกษานอกโรงเรียน ระดับประถมศึกษา ฟรี
- การศึกษานอกโรงเรียน ระดับศึกษาดอนต้น หมวดวิชาละ 80 บาท
- การศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมวดวิชาละ

200 บาท

4. ค่าส่งเอกสารรายวิชาหรือหมวดวิชาละ 10 บาท
5. ค่าลงทะเบียนเพื่อรักษาสถานภาพนักศึกษา ภาคเรียนละ 10 บาท (กรณีไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนนั้น)

6. ค่าลงทะเบียนเพื่อขอเทียบโอนวิชาสามัญ และวิชาอาชีพ (เลือก)

ระดับประถมศึกษา ฟรี

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หมวดวิชาละ 50 บาท

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมวดวิชาละ 75 บาท

กรณีเทียบโอนวิชาสามัญที่เป็นรายวิชาไม่ต้องเสียค่าลงทะเบียนโอน

7. ค่าคู่มือนักศึกษาทุกระดับ เล่มละ 20 บาท
8. ค่าออกใบรับรองใบรายงานต่าง ๆ ชุดแรกไม่เรียกเก็บ ชุดต่อไปให้เก็บฉบับละ 5 บาท

การย้ายสถานศึกษา

การย้ายสถานศึกษาจะกระทำได้เมื่อสิ้นภาคการศึกษาเท่านั้น และนักศึกษามีความจำเป็นต้องย้ายภูมิลำเนาตามบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือต้องย้ายไปประกอบอาชีพในท้องถิ่นอื่นหรือผู้บังคับบัญชา หรือนายจ้างสั่งให้ไปปฏิบัติงานในท้องถิ่นอื่น โดยนักศึกษาจะต้องขออนุมัติจากสถานศึกษาที่สังกัดอยู่เดิมเสียก่อน (ขอหลักฐานการศึกษา) แล้วไปสมัครเรียนที่สถานศึกษาแห่งใหม่ โดยจะต้องชำระเงินค่าขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ณ สถานศึกษาแห่งใหม่

ขั้นตอนการขอย้ายสถานศึกษา กระทำดังต่อไปนี้

1. แจ้งความจำนงขอย้ายสถานศึกษากับเจ้าหน้าที่ทะเบียนของสถานศึกษาที่ตนสังกัด พร้อมแสดงบัตรประจำตัว เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานวิชาที่สะสมไว้ถูกต้อง

ต้องแล้ว จะดำเนินการออกหลักฐานการเรียนให้ เมื่อได้หลักฐานการศึกษาจากสถานศึกษาเดิม

2. ไปสมัครเรียนสถานศึกษาใหม่ โดยจะต้องชำระเงินค่าขึ้นทะเบียนลงทะเบียน และค่าอื่น ๆ (ถ้ามี) ที่สถานศึกษาใหม่

การขอโอนผลการเรียน

นักศึกษาที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ไว้ ณ สถานศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่ง สามารถที่จะลงทะเบียนเรียนในหมวดวิชาตามวิธีการเรียนที่นักศึกษามีความประสงค์ได้ โดยจะต้องแจ้งให้สถานศึกษาที่สังกัดเดิมได้ทราบก่อน สถานศึกษาที่นักศึกษาสังกัดอยู่เดิมต้องมีหนังสือส่งตัว ไปลงทะเบียนในหมวดวิชาที่ได้แจ้งไว้ว่า ณ สถานศึกษาแห่งใหม่ และเมื่อสิ้นภาคเรียนแล้ว ให้สถานศึกษาแห่งใหม่แจ้งผลการเรียนของนักศึกษาให้สถานศึกษาที่สังกัดเดิมทราบ เพื่อบันทึกผลการเรียน

ตัวอย่าง เช่น นาย ก. ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาสายสามัญศึกษาไว้ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยวิธีเรียนทางไกล และประสงค์จะไปเรียนด้วยวิธีเรียนด้วยตนเองที่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ต้องมีหนังสือส่งตัว นาย ก. จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทรา ไปยังหน่วยจัดฯ นั้น และสิ้นภาคเรียนแล้วให้หน่วยจัดฯ รายงานผลการเรียนของนาย ก. ให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทราทราบ ตามแบบรายงานผลการเรียน (รป.1 รด.1 รย.1) เมื่อศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทรา อนุมัติผลการเรียน ให้บันทึกผลการเรียนไว้ในทะเบียนแสดงผลการเรียน (รป.2 รด.2 รย.2)

การย้ายสถานที่สอบ

ในกรณีที่นักศึกษามีความจำเป็นต้องเปลี่ยนหรือย้ายสถานที่สอบยอมทำได้ โดยสถานศึกษาค้นสังกัดฝากสอบกับสถานที่สอบแห่งใหม่ ทั้งนี้จะต้องแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับนักศึกษาและหมวดวิชาที่จะสอบให้สถานที่สอบแห่งใหม่ทราบ เป็นหนังสือขอความร่วมมือในการสอบและส่งกระดาษคำตอบที่ตรวจให้คะแนนแล้วคืนสถานศึกษาเดิมเพื่อจัดทำทะเบียนประเมินผลและประกาศผลการสอบต่อไป

การเทียบโอน

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 (ข้อ 14) ซึ่งได้อำนวยประโยชน์ให้นักศึกษา ได้นำผลการเรียนในระบบโรงเรียนหรือนอกระบบโรงเรียนมาขอเทียบโอนวิชาสามัญ และเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถศึกษาและเทียบโอนวิชาอาชีพ โดยนับเป็นหมวดวิชาในวิชาเลือกได้ 3 หมวดวิชา โดยมีขั้นตอนในการเทียบโอน ดังนี้

1. ต้องพ้นสภาพจากการเป็นนักศึกษาในระบบโรงเรียนทุกประเภท
2. ต้องขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. ต้องลงทะเบียนขอเทียบโอนผลการเรียนในหมวดวิชาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 โดยเสียค่าใช้จ่ายดังนี้

ระดับประถมศึกษา   ฟรี

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น   หมวดวิชาละ 50 บาท

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย   หมวดวิชาละ 75 บาท

4. การอนุมัติผลการเทียบโอนทั้งหมดวิชาสามัญและหมวดวิชาชีพ (เลือก) ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ กศน. 12/2532 ลงวันที่ 6 มกราคม 2532 เรื่อง เกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และคำสั่งกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ 795/2532 ลงวันที่ 28 กรกฎาคม 2532 เรื่อง การศึกษาและเกณฑ์การเทียบโอนวิชาชีพ ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

การวัดผลและประเมินผลการเรียน

การวัดผลการเรียน แบ่งเป็น 3 วิธีคือ

1. วัดผลก่อนเรียน เพื่อทราบพื้นฐานทางการศึกษาของนักศึกษาที่จะนำไปเป็นแนวทางจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ โดยครูประจำศูนย์การเรียนเป็นผู้ดำเนินการ

2. วัดผลระหว่างเรียน เพื่อติดตามผลและปรับปรุงการเรียนการสอนของนักศึกษาและครูประจำกลุ่ม โดยศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นผู้จัดทำเครื่องมือหรือครูประจำศูนย์การเรียน
3. วัดผลปลายภาคเรียน เป็นการวัดผลสัมฤทธิ์เพื่อตัดสินผลการเรียนของนักศึกษาภาคเรียนนั้น ๆ โดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เป็นผู้ดำเนินการ

การประเมินผลการเรียน

จากระเบียบการประเมินผลการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 และระเบียบประเมินผลเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2531 มีหลักการสำคัญในการประเมินผล คือ ให้ประเมินเป็นรายหมวดวิชา และประเมินให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของแต่ละรายหมวดวิชา โดยการประเมินนั้นเป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนและตัดสินผลการเรียน

1. การให้อำนาจสถานศึกษา

โดยมอบอำนาจแก่หัวหน้าสถานศึกษา ดังนี้

- 1.1 จัดการประเมินผลระหว่างภาคเรียน
- 1.2 ให้หัวหน้าสถานศึกษาอนุมัติผลการเรียน และการจบหลักสูตรของนักศึกษา
- 1.3 ให้สถานศึกษาออกหลักฐานแสดงผลการเรียน และใบรับรองต่าง ๆ

2. เกณฑ์การประเมินผล

- 2.1 การเรียนทางไกลต้องสอบให้ได้คะแนนแต่ละหมวดวิชา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนระหว่างภาคและปลายภาครวมกัน
- 2.2 การให้ระดับผลการเรียนคิดจากคะแนนระหว่างภาคเรียน รวมกับคะแนนการสอบปลายภาคเรียน แล้วนำไปตัดสินตามเกณฑ์ตัดสินผลการเรียน

สำหรับข้อสอบปลายภาคเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สถานศึกษา เป็นผู้สร้างข้อสอบเอง ส่วนข้อสอบปลายภาคเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้ใช้ ข้อสอบของกรรมการ ศึกษานอก โรงเรียน

การตัดสินผลการเรียนและการจบหลักสูตร

การตัดสินผลการเรียน ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

1. ตัดสินผลการเรียนเป็นหมวดวิชา หมวดวิชาที่ได้ระดับผลการเรียน ตั้งแต่ระดับ 1-4 ถือว่าสอบหมวดวิชานั้นผ่าน
2. นักศึกษาที่ไม่เข้าสอบปลายภาคเรียน ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ ให้ผลการเรียนเป็น "0" คือสอบหมวดวิชานั้นไม่ผ่าน ต้องลงทะเบียนเรียนใหม่ในหมวดวิชาบังคับ ส่วน หมวดวิชาเลือก จะลงทะเบียนเรียนใหม่ในหมวดวิชาเดิมหรือเปลี่ยนหมวดวิชาก็ได้
นักศึกษาที่จะมีสิทธิ์เข้าสอบปลายภาคเรียน ต้องมีคุณสมบัติดังนี้
ต้องมีเวลาพบกลุ่ม เพื่อทำกิจกรรมกลุ่มไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ของเวลาเรียน แต่ถ้ามีเวลาพบกลุ่มไม่ถึงร้อยละ 75 แต่ถึงร้อยละ 50 ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้า สถานศึกษา

3. การกำหนดตัวเลข แสดงค่าระดับผลการเรียน กำหนดดังนี้

คะแนนร้อยละ 80 - 100	ให้ระดับ 4 หมายถึง ดีมาก
คะแนนร้อยละ 70 - 79	ให้ระดับ 3 หมายถึง ดี
คะแนนร้อยละ 60 - 69	ให้ระดับ 2 หมายถึง ปานกลาง
คะแนนร้อยละ 50 - 59	ให้ระดับ 1 หมายถึง ผ่าน
คะแนนร้อยละ 0 - 49	ให้ระดับ 0 หมายถึง ไม่ผ่าน

การจบหลักสูตร

นักศึกษาที่เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา ระดับ ประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 จะได้รับการพิจารณาอนุมัติให้จบหลักสูตร ซึ่งจะมีศักดิ์และสิทธิเท่ากับผู้ที่เรียน จบจากสถานศึกษาในระบบโรงเรียนทุกประการ โดยผ่านเกณฑ์ ดังนี้

1. ต้องใช้เวลาศึกษาอย่างน้อยระดับการศึกษา 1-1/2 ปี 2 ปี หรือ 4 ภาคเรียน ยกเว้น มีการเทียบ โอนวิชาชีพ (เลือก) หรือวิชาสามัญ
2. ระดับประถมศึกษา นักศึกษาจะต้องสอบได้กลุ่มสภาพประสบการณ์ พื้นฐาน (บังคับ) 4 กลุ่ม (190 สภาพ) กลุ่มสภาพประสบการณ์พื้นฐาน (เลือก) 60 สภาพ
3. ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักศึกษาจะต้องสอบได้หมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา (26 หน่วยการเรียนรู้) และหมวดวิชาเลือกอย่างน้อย 3 หมวดวิชา (อย่างน้อย 27 หน่วยการเรียนรู้)
4. ต้องผ่านเกณฑ์กิจกรรมพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 42 หน่วยกิจกรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 48 หน่วยกิจกรรม
5. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักศึกษาจะต้องสอบได้หมวดวิชาบังคับ 5 หมวดวิชา และหมวดวิชาเลือกอย่างน้อย 3 หมวดวิชา

การขอใบรับรอง

สถานศึกษาสามารถออกใบรับรองให้นักศึกษาจะนำไปใช้เพื่อเป็นหลักฐาน ดังต่อไปนี้

1. สมุดรงาน
2. รับรองการปฏิบัติงาน
3. ศึกษาต่อ
4. อื่น ๆ แล้วแต่กรณี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ เพื่อศึกษาสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญวิธีเรียนทางไกล ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา นอกจากนี้เพื่อเปรียบเทียบสาเหตุในการเข้ามาเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ สำหรับสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐาน สถิติที (t-test) และสถิติเอฟ (F-test) และเปรียบเทียบความแตกต่างแบบซเฟเฟ (Scheffe)

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าวิกฤตของการแจกแจงแบบ F (F-distribution)
MS	แทน	ความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม
SS	แทน	ความแปรปรวน (Sum of Square) ภายในกลุ่ม
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดฉะเชิงเทรา

โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการ จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2537 มีจำนวนทั้งสิ้น 683 โรงงาน เงินลงทุนรวม 34,148,687,269 ล้านบาท ก่อให้เกิดการจ้างแรงงาน 53,123 คน ซึ่งประกอบกิจการ ประเภทต่าง ๆ ตามประเภทอุตสาหกรรมใหญ่ ๆ ดังนี้

1. อุตสาหกรรมแปรรูปทางเกษตร	192 โรงงาน
2. อุตสาหกรรมก่อสร้าง	36 โรงงาน
3. อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม	68 โรงงาน
4. อุตสาหกรรมเกี่ยวกับไม้	62 โรงงาน
5. อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	12 โรงงาน
6. อุตสาหกรรมเคมีและพลาสติก	39 โรงงาน
7. อุตสาหกรรมโลหะและอโลหะ	45 โรงงาน
8. อุตสาหกรรมบริการ	166 โรงงาน
9. อุตสาหกรรมอื่น ๆ	63 โรงงาน

การตั้งโรงงาน กระจายอยู่ตามอำเภอต่าง ๆ โดยบริเวณที่มีอัตราการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุด ได้แก่ อำเภอบางปะกง 206 โรงงาน อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา 192 โรงงาน อำเภอพนมสารคาม 99 โรงงาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว 56 โรงงาน และอำเภอบางคล้า จะเห็นได้ว่าบริเวณที่มีโรงงานตั้งอยู่หนาแน่นเป็นบริเวณที่มีวัตถุดิบทางการผลิตอยู่มากและมีการขนส่งสะดวก

สำหรับย่านอุตสาหกรรมของจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นย่านที่มีโรงงานอุตสาหกรรม ขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น มีอยู่ 3 บริเวณ คืด้วยกัน คือ

- ย่านถนนสายบางนา-ตราด มีโรงงานตลอดแนว 2 ฟังถนน โรงงานส่วนใหญ่จะเป็นโรงงานประเภทการอบรักษาพืชด้วยไซโล ผลิตไม้อัดปาร์ติเกิลบอร์ด ผลิตเฟอร์นิเจอร์จากไม้ยางพารา ผลิตภัณฑ์พลาสติก ผลิตรองเท้ากีฬา ปั่นด้าย ผลิตอุปกรณ์กีฬา ผลิตอิเล็กทรอนิกส์ ผลิตโทรทัศน์สี ผลิตเครื่องไฟฟ้า และอุปกรณ์ไฟฟ้า ผลิตลวดแรงดึงสูง ผลิตของเด็กเล่น ฯลฯ โรงงานต่าง ๆ ในย่านนี้ส่วนใหญ่จะเป็นโรงงานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง ส่วนโรงงานขนาดเล็กจะมีเป็นส่วนน้อย

- ย่านถนนสุวินทวงศ์ (ฉะเชิงเทรา-มีนบุรี) มีโรงงานประมาณ 60 โรงงาน ตลอดแนว 2 ฝั่งถนน จะเป็นโรงงานประเภทผลิตกระดาษสีน้ำตาล ผลิตอาหารสัตว์ ทำขนมจีน ผลิตชิ้นส่วนคอมเพรสเซอร์ ผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์ต่าง ๆ จากพลาสติก ผลิตเฟอร์นิเจอร์ ผลิตกาแฟผง ผลิตสายเคเบิ้ล ผลิตอิเล็กทรอนิกส์ ผลิตรองเท้าจากหนังสัตว์ ผลิตเกลือบริสุทธิ์ และกิจการ โรงสีข้าว โรงงานต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในย่านนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นโรงงานขนาดใหญ่ที่มีเงินลงทุนมากกว่า 100 ล้านบาท

- ย่านถนนสายฉะเชิงเทรา-พนมสารคาม มีโรงงานประมาณ 20 โรงงาน จำนวนโรงงานจะหนาแน่นน้อยกว่าย่านบางนา-ตราด และย่านสุวินทวงศ์ อันประกอบด้วย โรงงานต่าง ๆ หลายประเภทด้วยกัน เช่น ผลิตสายไฟฟ้าชุดสำหรับรถยนต์ ผลิตภัณฑ์ไข่มุก ผลิตถุงมือในการกีฬา ผลิตแว่นกันแดด ตัดเย็บเสื้อผ้า ทำเส้นไหม และ ประเภทอุตสาหกรรมแปรรูปทางการเกษตร เป็นต้น

นิคมอุตสาหกรรม

การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย ร่วมดำเนินการ มี 2 แห่งคือ

1. นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์

สถานที่ตั้งอยู่ในช่วงถนนสายบางนา-ตราด ก.ม.ที่ 36 ในเขตอำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีเนื้อที่ 3,000 ไร่ โดยมีลักษณะการใช้พื้นที่ดังนี้

- อุตสาหกรรมทั่วไป	1,723 ไร่
- พาณิชยกรรม	53 ไร่
- ที่อยู่อาศัย	226 ไร่
- สิ่งสาธารณูปโภค	788 ไร่

สำหรับการจับจองพื้นที่และก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมเวลโกรว์เกือบเต็ม โครงการแล้ว

2. นิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ ซิตี้

สถานที่ตั้งอยู่ถนนสาย 331 (ฉะเชิงเทรา - สัตหีบ) บริเวณ ก.ม.ที่ 20 อำเภอแปลงยาว โดยมีการใช้พื้นที่โครงการในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ดังนี้

- พื้นที่อุตสาหกรรม
  - เขตอุตสาหกรรมส่งออก 1,453 ไร่
  - เขตอุตสาหกรรมทั่วไป 4,988 ไร่
  - สาธารณูปโภค 900 ไร่
  - พื้นที่อยู่อาศัย, อื่น ๆ 4,195 ไร่

ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพัฒนาที่ดินระยะที่ 1 จำนวน 6,900 ไร่

นอกจากนี้ยังมีนิคมอุตสาหกรรมของเอกชนที่จัดสรรพื้นที่สำหรับ

โรงงานอุตสาหกรรม การควบคุม พ.ร.บ.กระทรวงอุตสาหกรรม จะเป็นผู้ดูแล และได้
รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (B.O.I.) ได้แก่

1. บางปะกงอินดัสเตรียลปาร์ค (B.I.P.) เนื้อที่ 300 ไร่ ตั้งอยู่ย่านถนน
บางนา-ตราด ก.ม.52 หมู่ที่ 5 ตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง ขณะนี้มีโรงงานต่าง ๆ
เข้ามาลงทุนและดำเนินการแล้ว 11 โรงงาน

2. กลุ่ม T.T.I เนื้อที่ 45 ไร่ เป็นกลุ่มโรงงานที่ร่วมลงทุนระหว่าง
ประเทศไทยกับประเทศไต้หวัน ตั้งอยู่ที่ถนนทางเข้าโรงไฟฟ้าบางปะกง หมู่ที่ 5 ตำบล
ท่าข้าม อำเภอบางปะกง มีโรงงานต่าง ๆ เข้ามาลงทุนและได้ดำเนินการแล้ว 12
โรงงาน (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดฉะเชิงเทรา. 2537 : 21-24)

จำนวนโรงงาน - คนงาน แยกเป็นอำเภอ

ที่	อำเภอ	จำนวน	ชาย	หญิง	รวม
1	อ.เมือง	192	3,658	3,926	7,584
2	อ.บางคล้า	52	959	1,705	2,664
3	อ.บางน้ำเปรี้ยว	62	1,301	1,976	3,277
4	อ.บางปะกง	206	13,230	23,462	36,692
5	อ.บ้านโพธิ์	40	511	425	936
6	อ.พนมสารคาม	99	1,159	295	1,454
7	อ.ราชสาส์น	4	117	73	190
8	อ.สนามชัยเขต	13	142	87	229
9	อ.แปลงยาว	15	88	9	97
	- รวม	- 683	21,165	31,958	53,123

ทฤษฎีแรงจูงใจ

แรงจูงใจในการศึกษาต่อของผู้ใหญ่ตามแนวคิดของ โบเชียร์ (Boshier. 1971:329-343) ได้แบ่งแรงจูงใจ เป็น 14 ด้าน คือ

1. แรงจูงใจด้านต้องการช่วยเหลือสังคม
2. แรงจูงใจด้านการติดต่อทางสังคม
3. แรงจูงใจด้านการเพิ่มพูนความรู้ตามการชี้นำของผู้อื่น
4. แรงจูงใจด้านประเทืองปัญญา
5. แรงจูงใจด้านเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาชีพตามการชี้นำของตนเอง
6. แรงจูงใจด้านการทำตามระเบียบสังคม
7. แรงจูงใจด้านการเตรียมตัวเพื่อการศึกษา
8. แรงจูงใจด้านความอยากรู้อยากเห็นทางวิชาการ
9. แรงจูงใจด้านการทดแทนด้านการศึกษา
10. แรงจูงใจด้านการอยากมีส่วนร่วมในสังคม
11. แรงจูงใจด้านการหลบเลี่ยงรายการ โทรททัศน์
12. แรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเองและหลีกเลี่ยงความเบื่อหน่าย
13. แรงจูงใจด้านการฝึกปฏิบัติสัมพันธ์กับผู้อื่น
14. แรงจูงใจด้านการเสริมความรู้ในส่วนที่ขาดอยู่

1. แรงจูงใจด้านต้องการช่วยเหลือสังคม (Social Welfare) หมายถึง ความต้องการในการมีส่วนร่วมให้คำแนะนำช่วยเหลือ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสังคม หรือชุมชนที่ตนเป็นสมาชิก

2. แรงจูงใจด้านการติดต่อทางสังคม (Social Contact) หมายถึง ความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำ หรือร่วมกิจกรรมในสังคม เพื่อให้ได้เป็นส่วนหนึ่งของวงสังคม และได้รู้จักเพื่อนใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น

3. แรงจูงใจด้านการเพิ่มพูนความรู้ตามการชี้นำของผู้อื่น (Other - Directed Professional Advancement) หมายถึง การให้ความสำคัญกับผู้อื่น ให้เขามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาหาความรู้ หรือการประกอบอาชีพด้วยวิธีการต่าง ๆ

4. แรงจูงใจด้านประเทืองปัญญา (Intellectual Recreation "Stimulus seeking") หมายถึง ความต้องการที่จะได้รับคำแนะนำจากการเข้าร่วมกิจกรรม หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการแสวงหาความนิยมยกย่องจากสังคม ซึ่งตามหลักจิตวิทยาแล้วบุคคลเหล่านี้ต้องการที่จะสำรวจ สืบค้น หาแรงกระตุ้นให้กับตนเอง

5. แรงจูงใจด้านเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาชีพตามการชี้นำของตนเอง (Inner-Directed) หมายถึง ความต้องการให้เกิดความมั่นคงในอาชีพของตน ทั้งนี้เพื่อเป็นการยกระดับฐานะหน้าที่การงานและเพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นการแข่งขันกับตนเองและผู้อื่นอยู่เสมอด้วย

6. แรงจูงใจด้านการทำตามระเบียบสังคม (Social Conformity) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการทำตามระบบการศึกษา เศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้ชุมชนหรือสังคมยอมรับในคุณค่าและศักดิ์ศรีแห่งตน

7. แรงจูงใจด้านการเตรียมตัวเพื่อการศึกษา (Education Preparedness) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการทำตามระบบการศึกษา เศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้ชุมชนหรือสังคมยอมรับในคุณค่าและศักดิ์ศรีแห่งตน

8. แรงจูงใจด้านความอยากรู้อยากเห็นทางวิชาการ (Cognitive Interest "Learning") หมายถึง นักศึกษาผู้ใหญ่มีความต้องการที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นความต้องการที่มาจากภายในจิตใจใฝ่รู้ของคนคนนั้น

9. แรงจูงใจด้านการทดแทนด้านการศึกษา (Education Compensation) หมายถึง ความต้องการที่จะเสริมสร้างความรู้ใหม่แทนความรู้เดิม และพัฒนาความสามารถทางอาชีพให้เพิ่มมากขึ้น

10. แรงจูงใจด้านการอยากมีส่วนร่วมในสังคม (Social Sharing) หมายถึง ความสนใจในการมีส่วนร่วมกับเพื่อน ๆ หรือกลุ่มในสังคม เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากกลุ่มในสังคมเดียวกัน

11. แรงจูงใจด้านการหลบเลี่ยงรายการโทรทัศน์ (Television Abhorrence) หมายถึง เพื่อต้องการหลีกเลี่ยงให้พ้นจากการดูโทรทัศน์

12. แรงจูงใจในด้านการพัฒนาตนเองและหลีกเลี่ยงความเบื่อหน่าย ("Social Improvement and Escape) หมายถึง นักศึกษาผู้ใหญ่มีความรู้สึกเบื่อหน่ายและไม่มีความสุขในสังคมที่เผชิญอยู่

13. แรงจูงใจด้านการฝึกปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Facilitation) หมายถึง ความต้องการที่จะเรียนรู้จักกับบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ในสังคมเดียวกัน โดยการสร้างสังคมสัมพันธ์อันดีต่อกัน และให้เกิดการยอมรับตนเองในที่สุด

14. แรงจูงใจด้านการเสริมความรู้ในส่วนที่ขาดอยู่ (Education Supplementation) หมายถึง ความต้องการเพิ่มเติมความรู้ในส่วนที่ยังขาดในแต่ละสาขาวิชา และช่วยเหลือตนเองให้ได้รับวุฒิทางการศึกษาอย่างสมบูรณ์

ความหมายของแรงจูงใจ

กู๊ด (Good, 1973:375) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการเร้าและสนับสนุนให้บุคคลกระทำกิจกรรมอย่างมีระบบ

กิลฟอร์ด และ เกรย์ (Guilford & Gray, 1970:12) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า เป็นสิ่งเร้าที่นำช่องทางและเสริมสร้างความปรารถนาในการประกอบกิจกรรมของมนุษย์

ชาญชัย อินทรประวัติ (2520:27) กล่าวว่า แรงจูงใจหมายถึง การที่บุคคลหนึ่งพยายามกระทำการเพื่อให้มีอีกบุคคลหนึ่งหรือหลาย ๆ คน มีความเห็นคล้อยตามกับตน

จรรยา โกมลบุญย์ (2528:27) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่าเป็นภาวะการณที่อินทรีย์ถูกกระตุ้น และชี้แนะแนวทางให้อินทรีย์มีการตอบสนองไปสู่เป้าหมายหรือเป็นเครื่องล่อใจ ซึ่งเป็นความต้องการเฉพาะอย่างที่ทำให้ความพึงพอใจแก่บุคคล

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528:18) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง การกระตุ้นหรือล่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ขึ้นด้วยสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่ง แรงจูงใจประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วนคือ

1. แรงจูงใจ (Motive) ได้แก่ ความต้องการ ความสนใจ ทศณคติ ลักษณะนิสัย ฯลฯ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดภายในร่างกาย

2. สิ่งจูงใจหรือเครื่องล่อ (Incentive) ได้แก่ สิ่งเร้าต่าง ๆ ที่อยู่ภายนอกร่างกาย ซึ่งเป็นตัวกำหนดทิศทางของพฤติกรรม การจูงใจจะมีพลังมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับส่วนสำคัญทั้งสองส่วนนี้

คิคค์ (สุวรรณ วัฒนวงศ์. 2533 : 102 . อ้างอิงมาจาก Kidd. 1973 : 101)

กล่าวว่า แรงจูงใจ (Motivation) มาจากคำกริยาในภาษาละตินว่า "Movere" ตรงกับภาษาอังกฤษว่า "to move" มีความหมายว่า "เป็นสิ่งที่โน้มน้าว หรือมักจะชักนำให้บุคคลเกิดการกระทำหรือปฏิบัติการ" แรงจูงใจใช้กันมากในวงการ การศึกษาผู้ใหญ่ ในทุก ๆ โครงการ เพราะเชื่อว่าจะทำให้การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ได้ผลดี

นอกจากนี้ แรงจูงใจยังเป็นกระบวนการที่ชักนำโน้มน้าวให้บุคคลเกิดความมานะพยายาม เพื่อสนองตอบความต้องการบางประการให้บรรลุผลสำเร็จได้ (สุวรรณ วัฒนวงศ์. 2533. อ้างอิงมาจาก Lovell. 1980 : 109)

เพราะฉะนั้นจึงพอจะสรุปได้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัย วิธีการ กระบวนการ หรือสิ่งเร้าที่เป็นเหตุชักนำ หรือโน้มน้าวให้บุคคลตัดสินใจกระทำ แสดงพฤติกรรมหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อตอบสนองความต้องการของตน

ประเภทของแรงจูงใจ

แรงจูงใจถ้าแบ่งตามที่มา วีระ บุญยะกาญจน์ (2517 : 33) ; กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2528 : 227) และเซอร์รีฟ (สุวรรณ วัฒนวงศ์. 2533. อ้างอิงมาจาก Sherif: 1956) มีความเห็นสอดคล้องกัน ได้แบ่งแรงจูงใจเป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจทางด้านร่างกาย (Physical Motivation) เป็นความต้องการทางด้านร่างกายเกี่ยวกับ อาหาร น้ำ การพักผ่อน การได้รับความคุ้มครอง ความปลอดภัย การได้รับความเพลิดเพลิน การลดความเคร่งเครียด ความต้องการทางเพศ ความกระหาย เป็นแรงจูงใจที่มีคิดตัวมาแต่กำเนิด มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางด้านสังคม (Social Motivation) เป็นความต้องการที่มีผลมาจากด้านชีววิทยาของมนุษย์ ในความต้องการอยู่ร่วมกันหลังจากการเรียนรู้ในสังคม ได้แก่ ความต้องการความรัก ความอบอุ่น การเป็นที่ยอมรับในสังคม ความมีเกียรติ ได้รับความยกย่องชมเชย เป็นต้น

แรงจูงใจ ยังสามารถแบ่งตามเหตุผลของเบื้องหลังในการแสดงออกของพฤติกรรมเป็น 2 ประเภท (ชูชีพ อ่อน โคนสูง. 2522 : 53 ; เชียรศรี วิวิธศิริ 2527 : 5 ; กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ 2528 : 227 และดวงเดือน พันธมนาวิน. 2528 : 18) คือ

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึง การที่บุคคลมองเห็นคุณค่าที่กระทำด้วยความเต็มใจ หรือสภาวะของบุคคลที่มีความต้องการ และอยากแสดงพฤติกรรมบางสิ่งบางอย่าง ด้วยเหตุผลและความชอบของตัวเอง เช่น ความพอใจ ความสำเร็จ ความผิหว้าง นักจิตวิทยาเชื่อว่าแรงจูงใจภายในมีความสำคัญกว่าแรงจูงใจภายนอก เพราะแรงจูงใจที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล ทำให้บุคคลประสบผลสำเร็จได้มากกว่า เช่น ความพอใจ ความสำเร็จ ความผิหว้าง

2. แรงจูงใจภายนอก (Estrinsic Motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคลที่ได้รับการกระตุ้นจากภายนอก ทำให้มองเห็นจุดหมายและนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมของบุคคล โดยทั่วไปพฤติกรรมของบุคคลมักจะได้รับแรงจูงใจจากภายนอก เช่น รางวัล การแข่งขัน การลงโทษ คะแนนเรียน เป็นต้น

ถวิล เกื้อกูลวงศ์ (2528 : 94) กล่าวว่า ลักษณะของแรงจูงใจ ประกอบด้วย

1. แรงจูงใจด้านความมั่นคง มักอยู่ในรูปของจิตสำนึกนั้น เห็นได้จากการที่มนุษย์ต้องการความปลอดภัย จึงต้องมีแรงจูงใจในรูปของสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลเกิดความรู้สึกมั่นคง ส่วนความมั่นคงในรูปของจิตใต้สำนึกนั้น ได้พัฒนามาตั้งแต่วัยเด็ก โดยการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิดที่จะทำให้เป็นคนมีจิตใจมั่นคง หรืออ่อนแอ บุคคลเกือบทุกคนมีแรงจูงใจด้านความมั่นคง ทั้งในรูปของจิตสำนึกและจิตใต้สำนึก

2. แรงจูงใจด้านสังคม โดยเหตุที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงต้องมีการติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นเพื่อจะได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม และได้รับการยกย่อง การที่บุคคลติดต่อสัมพันธ์กันนั้นมีใช้เพื่อมิตรภาพเสมอไป มีบุคคลเป็นจำนวนมากที่ติดต่อสัมพันธ์กัน เพราะต้องการให้บุคคลอื่นยอมรับและศรัทธาเชื่อถือ

3. แรงจูงใจด้านชื่อเสียง แรงจูงใจด้านชื่อเสียงมีมากขึ้นทุกทีในสังคมไทย โดยเฉพาะในสังคมระดับชนชั้นกลาง ชื่อเสียงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถสัมผัสได้ ความต้องการด้านชื่อเสียง เป็นการกำหนดขีดจำกัดของบุคคล บุคคลบางคนพึงพอใจกับ

ชื่อเสียงในระดับเพื่อนและชุมชนเท่านั้น แต่บางคนก็แสวงหาชื่อเสียงในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ

4. แรงจูงใจด้านอำนาจ อำนาจเป็นศักยภาพแห่งอิทธิพลของบุคคล แยกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ อำนาจตามตำแหน่ง และอำนาจส่วนตัว บุคคลซึ่งสามารถทำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามเพราะตำแหน่งหน้าที่นั้น แสดงว่าเป็นผู้มีอำนาจตามตำแหน่ง ส่วนบุคคลซึ่งมีอิทธิพลโดยบุคลิกภาพและพฤติกรรม แสดงว่าเป็นผู้มีอำนาจส่วนตัว แต่บุคคลบางประเภทเป็นเจ้าของอำนาจทั้งสองประเภท คือ ทั้งอำนาจตามตำแหน่งและอำนาจส่วนตัว

5. แรงจูงใจด้านความสามารถ ความสามารถ หมายถึง การควบคุมองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมทั้งกายภาพและสังคม ความรู้สึกด้านความสามารถนี้เกี่ยวข้องกับอย่างใกล้ชิดกับมโนทัศน์ด้วยความคาดหวัง บุคคลจะมีความสามารถหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับความสำเร็จและความสามารถจะมีแนวโน้มสูง ทำให้เป็นบุคคลที่มองโลกในทางบวก มองสถานการณ์ต่าง ๆ ว่าเป็นการทำลายที่น่าสนใจและสามารถจะเอาชนะได้ แต่ถ้าความล้มเหลวอยู่เหนือกว่าแล้ว จะทำให้มองโลกในทางลบ บุคคลที่มีความรู้สึกด้านความสามารถต่ำ จะไม่มีแรงจูงใจที่จะแสวงหาการทำลายใหม่ ๆ หรือทำการเสี่ยง บุคคลพวกนี้จะปล่อยให้สิ่งแวดล้อมบังคับควบคุมมากกว่าที่จะพยายามบังคับควบคุมสิ่งแวดล้อม

6. แรงจูงใจด้านความสำเร็จ เป็นแรงจูงใจที่เด่นชัดของมนุษย์ที่สามารถแยกออกจากความต้องการด้านอื่น ๆ ลักษณะอย่างหนึ่งของบุคคลที่มีแรงจูงใจด้านความสำเร็จ คือ จะสนใจในความสำเร็จส่วนตัวมากกว่ารางวัลของความสำเร็จ ความสำเร็จที่ได้รับมีค่ากว่าเงินทองและค่ายกย่องสรรเสริญ บุคคลที่มีแรงจูงใจในความสำเร็จ จะมีความก้าวหน้าในการทำงาน เพราะว่าจะเป็นผู้สร้างสรรค์ให้งานสำเร็จ

7. แรงจูงใจด้านเงิน เป็นแรงจูงใจที่สลับซับซ้อนและสัมพันธ์กับความต้องการทุกประเภท ทุกระดับ คุณลักษณะที่เด่นและสำคัญที่สุดของเงินก็คือ เป็นตัวแทนในการแลกเปลี่ยน สิ่งที่เงินสามารถซื้อได้นั้นไม่ใช่ตัวเงินโดยตรง แต่เป็นคุณค่าของเงิน ตัวเงินนั้นไม่ได้มีความสำคัญ แต่เป็นตัวแทนของความต้องการใด ๆ ที่บุคคลต้องการให้เป็นตัวแทน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า แรงจูงใจถ้าแบ่งตามที่มา ก็ สามารถแบ่งได้เป็นแรงจูงใจทางร่างกาย และแรงจูงใจทางสังคม แรงจูงใจทางร่างกาย จะมีสูงมากในวัยเด็กตอนต้นและกับผู้ใหญ่ตอนปลาย ส่วนแรงจูงใจด้านสังคม ก็จะเกิด หลังจากการเรียนรู้ในสังคม เป็นความต้องการจากการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น เพื่อจะได้ เป็นส่วนหนึ่งของสังคมต้องการได้รับการยกย่อง เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนด้าน ความสำเร็จในชีวิต แรงจูงใจสามารถแบ่งตามเหตุผลของการแสดงออกของพฤติกรรม โดยแบ่งเป็นแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก แรงจูงใจภายในมีคุณค่ากว่าแรงจูงใจ ภายนอก แต่แรงจูงใจภายในปลูกฝังให้เกิดแก่ผู้เรียนได้ยากกว่า ดังนั้นในการใช้แรงจูงใจ กับการเรียน การเรียนนั้นจะใช้แรงจูงใจภายนอกเสียก่อน แล้วจึงสร้างแรงจูงใจภายใน ที่หลัง

ความสำคัญของแรงจูงใจ

มีผู้ให้ความสำคัญไว้ดังนี้

สุชา จันทรธอม และสุรางค์ จันทรธอม (2528 : 71-72) กล่าวว่าแรงจูงใจเป็น สิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดพลังที่จะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ อันที่จะทำให้เกิด จะกระทำหรือไม่ กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และทำให้เกิดความพร้อมในการเรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ แรงจูงใจทำให้บุคคลหรือผู้เรียน สามารถไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางตามที่พวกเขา คาดหวังไว้

ส่วน ชัยนาถ นาคบุปผา. (2529 : 54-56) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแรง จูงใจว่า เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียน และการทำงานของบุคคลเป็นอย่างมากหาก ผู้เรียนหรือผู้ทำงาน ได้รับแรงจูงใจในระดับสูง ย่อมทำให้พวกเขามีความตั้งใจเรียน หรือ ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถโดยไม่ย่อท้อ

สรุปได้ว่า แรงจูงใจสำคัญคือ เป็นกระบวนการที่เป็นเหตุทำให้บุคคลแสดง พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา เพื่อตอบสนองความต้องการของตน

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจที่มีชื่อเสียงได้แก่ ทฤษฎีของมาสโลว์ ซึ่งนิยม เรียกว่า ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ เป็นทฤษฎีที่กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนมีความ ต้องการ ไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนอง หรือมีความพึงพอใจในสิ่งหนึ่ง

สิ่งใดแล้ว บุคคลนั้นย่อมจะแสวงหาความต้องการในสิ่งอื่นต่อไปอีก ตามความต้องการของมนุษย์จะเป็นไปในลักษณะจากต่ำไปหาสูงที่เรียกว่า ลำดับชั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs) คือ เมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการในขั้นสูงก็จะตามมา ลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ แบ่งออกเป็น 5 ชั้น คือ (Maslow. 1954 : 80 - 92)

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย เป็นต้น
  2. ความต้องการด้านความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety and Security Needs) เป็นความต้องการเพื่อให้ตนเองมีความปลอดภัย และมีความมั่นคงทางฐานะ เศรษฐกิจ และงานอาชีพ
  3. ความต้องการทางด้านสังคมและการเป็นเจ้าของ (Social and Belonging Needs) เป็นความต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น และมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคม มีความต้องการเพื่อน เช่น การเข้าไปเป็นสมาชิกขององค์กรหรือสมาคมต่าง ๆ
  4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม (Esteem of Status Needs) เป็นความต้องการมีเกียรติยศ มีฐานะดีในสังคม ได้รับการยกย่องนับถือจากบุคคลทั่วไป
  5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จดังที่คาดหวังไว้ (Self-actualization of Self-realization Needs) ความต้องการนี้ นับเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ เป็นความต้องการให้บรรลุผลสำเร็จในสิ่งที่ใฝ่ฝันไว้
- ความต้องการทั้ง 5 ประการข้างต้นของมาสโลว์นี้ เรียงลำดับจากความจำเป็นมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด โดยความต้องการของร่างกายเป็นพื้นฐานขั้นแรก สำหรับความต้องการขั้นต่อไป

สำหรับ โนลส์ (สว๊ฉน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 104 อ้างอิงมาจาก Knowles. 1970) นักการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกัน ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แยกออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ส่วนมากมนุษย์เรามีความต้องการทางด้านนี้เพื่อความคงอยู่ของร่างกายในทางการศึกษาผู้ใหญ่คือ ความต้องการแลเห็น ได้ยินเสียง ความสุขสบาย การพักผ่อน หมายความว่า ถ้าหากตัวหนังสือเล็กเกินไป เสียงสูงเกินไป เก้าอี้แข็งไป สิ่งเหล่านี้อาจจะทำให้ผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จได้

2. ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth Needs) นักจิตวิทยา ส่วนมากเห็นตรงกันว่า ความต้องการด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะพาไปสู่ส่วนอื่น ๆ ของความต้องการ ซึ่งก็ตรงกับความต้องการกระทำตามความสามารถ (Self-actualization) ความทฤษฎีของมาสโลว์นั่นเอง ผู้ใหญ่ที่มองไม่เห็นความก้าวหน้า ในอนาคตของตัวเอง ทำให้คุณค่าอื่น ๆ ลดลงอย่างมากจากการศึกษาพบว่าคนที่เกษียณอายุแล้ว สามารถทำงานให้เป็นประโยชน์ได้ จะมีการปรับตัวได้ดีกว่าคนที่ไม่สามารถหางานทำหรือทำตนให้เป็นประโยชน์

3. ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย (The Need for Security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว สัตว์โลกมีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตัวเอง ความต้องการด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าหากความต้องการความมั่นคงไม่ได้รับการสนองตอบ จะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือ เกิดความรู้สึกไม่มั่นคงโดยการถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย

4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ (The Need for New Experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องผจญภัย และการเสี่ยง คนเราจึงอาจจะเบื่อหน่ายต่องานประจำที่ซ้ำซาก (Routine) ดังนั้น เมื่อความต้องการด้านนี้เกิดสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความวุ่นใจจนเกิดอาการทางพฤติกรรมเหนื่อยอ่อน ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ รวมทั้งแนวความคิดใหม่ ๆ

5. ความต้องการทางด้านความรัก (The Need for Affection) คนทุกคนต้องการได้รับความรัก รวมทั้งการที่ได้รับผลสำเร็จ ซึ่งในบางครั้งก็เป็นสาเหตุมาจาก

ความต้องการด้านนี้ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคมคือ ต้องการมีการร่วมกันแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ ความร่าเริง ความเสรีภาพ ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดอาการ 2 ด้าน คือ การถอนตัวออกจากกลุ่ม หรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับการยอมรับ (The Need for Recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่น ๆ ในบางด้านของเขา ความต้องการทางด้านนี้ทำให้เขามีการรวมกลุ่มสังคม เป็นชุมชน สถาบันต่าง ๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานะภาพและความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

นักการศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งมีความเข้าใจในความต้องการเหล่านี้ จะมีส่วนช่วยให้ผู้ใหญ่ลดปัญหาต่าง ๆ ลดได้อย่างมากด้วยการจัดโปรแกรมและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความมั่นคงแก่ผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา การเมือง โดยการจัดสภาพแวดล้อมให้มีความเหมาะสมในการก่อให้เกิดการเรียนรู้ดีขึ้น รวมทั้งการจัดโอกาสเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันอบอุ่นระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และให้เกิดบรรยากาศความเป็นกันเองมากที่สุด (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2524 : 43)

ส่วนทฤษฎีแรงจูงใจของ วรูม (Vroom. 1970 : 91 - 103) ได้แก่ ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectation Theory) ทฤษฎีนี้ได้มาจากการศึกษาด้านจิตวิทยาของบุคคลในองค์การ ซึ่งพบว่าบุคคลจะกระทำการใดก็ตาม มักขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ

1. ผลตอบแทนที่ได้รับ
2. ความพอใจและความไม่พอใจต่อผลตอบแทนที่ได้รับ
3. ผลตอบแทนที่จะได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น
4. โอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวัง

ในทฤษฎีของ วรูม การที่มนุษย์จะเลือกหรือตัดสินใจกระทำการหนึ่งสิ่งใดนั้นมิใช่สาเหตุหรือแรงจูงใจ โดยอาศัยเหตุผลและปัจจัยหลาย ๆ อย่างประกอบกัน มิได้เกิดจากเพียงปัจจัยเดียว

แนวความคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อของผู้ใหญ่

แรงจูงใจที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลโดยตรงต่อการศึกษาคือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เป็นความต้องการทางจิตใจของมนุษย์ที่จะเอาชนะอุปสรรค ฝ่าฟันกระทำการที่ยาก ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ เป็นความปรารถนาที่จะกระทำการใด ๆ ให้สำเร็จโดยเร็วที่สุดและได้ผลดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สูงจะบรรลุผลสำเร็จในการศึกษา และมีความมานะพยายามที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป ประหยัด ทองมาก. (2529 : 48)

ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการศึกษาของบุคคลนั้น มีผู้กล่าวไว้หลายทัศนะด้วยกันดังนี้

เจ็จันท์ จงสถิตอยู่ (2525:19) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาว่า ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน
2. ทุนทรัพย์ที่ใช้ในการศึกษามากหรือน้อยกว่ากัน
3. คุณภาพของการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน
4. ภูมิฐานะของสถานศึกษาที่อยู่ในส่วนกลางหรือภูมิภาค
5. ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

ปัจจัยทั้ง 5 ประการดังกล่าว เป็นผลให้บุคคลมีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อต่างกัน

ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อรุณยา (2532 : 32) ได้กล่าวถึง แรงจูงใจในการศึกษาว่าแรงจูงใจในการศึกษาของบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันออกไปตามวัย ฐานะ และโอกาส ความคิดเกี่ยวกับการเรียนอาจจะเริ่มมีแนวหันเหเข้าสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ เช่น จะเรียนในสาขาที่หางานทำได้ง่าย มีรายได้ดี ไม่ต้องทำงานหนัก และที่สำคัญก็คือต้องเป็นงานประเภทที่ตนมีใจรักและชอบที่จะทำด้วย เป็นต้น บางครั้งการเลือกเรียนสาขาวิชาต่าง ๆ ของเด็กวัยรุ่นมักขึ้นอยู่กับค่านิยมของพ่อแม่ พี่ น้อง และเพื่อน โดยไม่คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน ในเรื่องการสนับสนุนของครอบครัวนี้ ครอบครัวใดมีฐานะทางเศรษฐกิจดีมักจะพยายามส่งเสริมบุตรหลานให้ได้ เรียนระดับสูงสุดเท่าที่สติปัญญาจะเอื้ออำนวยให้เรียนได้ ส่วนครอบครัวใดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ไม่อาจส่ง

บุตรหลานให้เรียนถึงระดับอุดมศึกษาได้ ก็จำเป็นต้องให้ออกไปประกอบอาชีพช่วยเหลือครอบครัวก่อน เมื่อมีโอกาสในภายหน้า และถ้ามีความสนใจจึงกลับเข้าศึกษาต่อใหม่ ในการเข้าศึกษาของคนกลุ่มหลังนี้มักจะมีลักษณะแตกต่างไปจากกลุ่มแรก กล่าวคือ คนกลุ่มหลังนี้มักจะเลือกเรียนในสิ่งที่คนสนใจและเพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจด้วย

ปฐุม นิคมานนท์ (2528 : 321) กล่าวว่า เหตุจูงใจให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียน เหตุหนึ่ง คือ เหตุจูงใจด้านอาชีพ (Vacational Motives) เป็นเหตุผลที่สำคัญและชัดเจนที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่วัยต้น หรือคนหนุ่มสาวเข้าเรียน เพราะต้องการพัฒนาตนเอง ทั้งด้านอาชีพและด้านความรู้เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

คาเจนวัลด์ (สุนทร โคตรบรรเทา. 2530 :149 : อ้างอิงมาจาก Darkenwald. 1982) ได้กล่าวถึงเหตุในการเรียนของผู้ใหญ่ว่า เพื่อปรับปรุงการทำงานหรือความก้าวหน้าในอาชีพ และเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพหรือความพึงพอใจในบทบาทของพ่อแม่หรือสามี ภรรยา

สถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติ ของประเทศอังกฤษ หรือ NIAE (National Institute for Adult Education. 1970) ได้ทำการสำรวจหาเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้าเรียนในสถานศึกษา พบว่าเหตุผลจูงใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุจูงใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เพื่อพัฒนาตนเอง (Self Development) รองลงมาเพื่อต้องการนำความรู้ไปปรับปรุงตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้น เช่น กลุ่มแม่บ้าน (Captive Wives) รองลงมาได้แก่ แรงจูงใจทางสังคม และเหตุผลอื่น

กล่าวโดยสรุป สาเหตุในการเรียนของผู้ใหญ่ จะประกอบด้วยความต้องการและเป้าประสงค์ที่มีลักษณะผสมผสานกันหลายประการ ทั้งด้านความรู้ ด้านชุมชน ด้านสังคม ด้านอาชีพ และเหตุผลส่วนตัวอื่น ๆ แล้วแต่สถานภาพของตัวผู้เรียนที่เป็นอยู่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยที่กล่าวถึงการที่ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนนั้นก็มีเหตุผล ซึ่งมีผู้ที่อ้างถึงไว้หลายท่านดังนี้คือ

ปราณี สุธีรนรากิจ (2520 : 68) ได้ศึกษาภูมิหลังของผู้ใหญ่ระดับ 3 ใน ภาคปลายของปีการศึกษา 2518 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 17-19 ปี เป็นโสด มีอาชีพรับจ้าง มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 500 บาท มีความรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จบการศึกษามาแล้ว 6-10 ปี มาเรียนด้วยตนเอง และเหตุที่ทำให้มาเรียน คือ ไม่มีเงินทุนพอที่จะเรียนต่อในภาคปกติ และมีจุดหมายเพื่อการเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไป

อมรรวรรณ จามน้อยพรหม (2520 : 59) ได้ศึกษามูลเหตุจูงใจที่ทำให้ นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับ 4 ของโรงเรียน สกลราชวิทยานุกูล สกลนคร พบว่าสภาพทั่วไปของนักศึกษาส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 16-20 ปี เป็นโสด มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 1,000 บาท ส่วนใหญ่ได้จากบิดา มารดา และยังคงอาศัยอยู่กับบิดามารดา มีสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง มีเหตุจูงใจการเข้าเรียน คือ ต้องการความก้าวหน้า โดยนำความรู้ที่เรียนไปปรับปรุงงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันให้ดีขึ้น

รัตนา พุ่มไพศาล (2521 : 33-34) ได้สำรวจความต้องการในการเข้าเรียน ในสถานศึกษาของผู้ใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าผู้ใหญ่เข้าเรียนต่อเพื่อต้องการความรู้ในเรื่องทั่ว ๆ ไปเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นเพื่อให้ผู้บังคับบัญชามีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่านักศึกษาที่ประกอบอาชีพผู้ใช้แรงงาน นักศึกษาที่ประกอบอาชีพระดับช่างฝีมือ มีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนทุกด้านสูงกว่านักศึกษาที่ประกอบอาชีพผู้ใช้แรงงานและที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ นอกจากนี้นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาช่างตัดเสื้อและช่างวิทยุ โทรทัศน์ มีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ในด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน และสูงกว่านักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาพิมพ์ดีดในด้านการประกอบอาชีพ ส่วนนักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาช่างตัดเสื้อ มีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาภาษาอังกฤษ พิมพ์ดีด และช่างวิทยุ โทรทัศน์ ในด้านการหนีจากสภาพที่เป็นอยู่ นอกจากนี้พบว่า

นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาภาษาอังกฤษและช่างตัดเสื้อ มีระดับแรงจูงใจการเข้าเรียนสูงกว่า นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาพิมพ์ดีด ในด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น

อัจฉรา กัลยาณชาติ (2525 : 98) ได้ศึกษาเหตุจูงใจของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2525 พบว่า สภาพทั่วไปของนักศึกษาส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 16 - 20 ปี เป็นโสดมีรายได้เป็นของตนเองอยู่ในระหว่าง 1,000 - 1,500 บาท ต่อเดือน และเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ คือ ต้องการประกาศนียบัตร เพื่อใช้ในการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ณรงค์ เทียนส่ง (2526 : 24) ได้ศึกษาเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนในสถานศึกษา พบว่า ผู้ใหญ่มีเหตุผลที่แตกต่างกัน เช่น เพื่อสร้างอนาคต เพื่อยกสถานภาพชีวิตของตนให้สูงขึ้นเพื่อเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อความก้าวหน้า และเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ต้องการเป็นคนฉลาดเหมือนคนอื่น ๆ และต้องการเรียนให้สูงขึ้น

ประภาศรี มานะ (2528 : 102) ได้ศึกษาลักษณะของผู้ตัดสินใจศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 ในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า เหตุผลของการเข้าเรียนต่อก็คือ เพื่อต้องการเพิ่มพูนความรู้

อนันต์ พงษ์สัตยา (2529 : 65) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีความสำคัญกับการเข้าเรียน และไม่เข้าเรียนของผู้ที่ไม่รู้หนังสือตามโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติจังหวัดน่าน พบว่า เหตุผลในการเข้าเรียนของผู้ไม่รู้หนังสือ คือ ต้องการอ่านออกเขียนได้ เห็นความสำคัญของการอ่านออกเขียนได้ กำหนด ผู้ใหญ่บ้านชักจูงให้มาเรียนและเห็นว่าเป็นการเรียนที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

สถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติ (ทรงวุฒิ วัฒนเขจร. 2533 : 13. อ้างอิงมาจาก สถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติ ม.ป.ป.) ได้แบ่งเหตุผลที่ผู้ใหญ่เข้าเรียนดังนี้

1. เหตุผลจูงใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุผลที่สำคัญ และชัดเจนที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่วัยค้ำ หรือคนหนุ่มสาวมาเข้าเรียนเพราะต้องการพัฒนาตัวเอง ทั้งด้านอาชีพและด้านความรู้เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นต้น

2. เพื่อพัฒนาตนเอง (Self-development) เหตุผลข้อนี้มีความชัดเจนน้อยกว่าข้อแรก เช่น ต้องการเพิ่มพูนความรู้ ขยายโลกทรรศน์ หรือสนใจวิชาการแขนงหนึ่งแขนงใดโดยเฉพาะเรียนเพื่อยกระดับความรู้ของตนเอง

3. แม่บ้านที่อยู่แต่ในบ้าน (Captive wives) เป็นเหตุผลสำคัญประการหนึ่งในสังคมในเมือง โดยเฉพาะในหมู่บ้านที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน ต้องการเพิ่มพูนความรู้ในตัวเอง และเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว มักใช้เวลาว่างในช่วงกลางวัน เข้าเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ เช่น เรียนทำอาหาร ตัดเย็บเสื้อผ้า เรียนภาษา ศิลปะ แขนงต่าง ๆ เป็นต้น

4. เหตุจูงใจทางสังคม (Social Motives) นับว่าเป็นเหตุผลสำคัญอีกอย่างหนึ่ง เหตุผล 3 ข้อแรก ก็เนื่องจากแรงผลักดันทางสังคมแฝงอยู่ด้วย นอกจากนี้ก็เข้าร่วมกิจกรรมเนื่องจากต้องการตามให้ทันคนอื่น ไม่อยากล้าหลัง ขจัดความเหงาม บางรายบอกว่าจะเข้าเรียนเพราะหวังว่าจะพบชายในฝัน หรือผู้หญิงในฝัน บางคนเข้าเรียนตามพรรคพวก เพราะเพื่อนชวน หรือเพราะมีเวลาว่างในช่วงนั้นพอดี

5. เหตุผลอื่น เช่น สนใจกิจกรรมนั้น โดยเฉพาะ บางคนเห็นว่า เพราะมีโปรแกรมที่เปิดสอนอยู่ใกล้ ๆ บ้าน นอกจากนี้ก็เข้าเรียนเพราะความจำเป็นขึ้นมาในช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต เช่น ในช่วงผู้ใหญ่้วยัยต้น ต้องการรู้เรื่องการตกแต่งบ้านการเลี้ยงลูก พัฒนาอาชีพ ในวัยกลางคนต้องการใช้เวลาว่าง ต้องการเข้าใจเรื่องของวัยรุ่น เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุตร เป็นต้น ในวัยสูงอายุมักจะเกี่ยวพันกับการปรับตัวเมื่อปลดเกษียณเพื่อรักษาสุขภาพ ต้องการใช้เวลาว่างค้นหาสัจธรรมของชีวิต เป็นต้น

ณัฐวุฒิ ธรรมกุลมงคล (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบด้านแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทการศึกษา นอกกระบบในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่จบชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น กับที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายถึงอนุปริญญา มีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่านักศึกษาที่จบระดับปริญญาตรีขึ้นไป สำหรับนักศึกษาที่ประกอบอาชีพในระดับช่างฝีมือ มีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ประกอบอาชีพค้าขายอาชีพบริการ ผู้ใช้แรงงาน และผู้ที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ นักศึกษาที่ประกอบอาชีพบริการและอาชีพระดับช่างฝีมือ มีระดับแรงจูงใจในการเข้า

เรียนสูงกว่ากลุ่มที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ และนักศึกษาที่ประกอบอาชีพระดับวิชาชีพ พอใจ เพื่อหลีกเลี่ยงความจำเจในชีวิตประจำวัน เพื่อต้องการเป็นพ่อแม่ที่ดี เพื่อหางานใหม่ เพื่อต้องการเพื่อนใหม่ เพื่อต้องการประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตร เพื่อต้องการเข้าใจปัญหาสังคม เพื่อต้องการรู้สึกเป็นเจ้าของ เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาส่วนตัว และเพื่อยกระดับการศึกษา ความต้องการเหล่านี้มีความสำคัญเรียงตามลำดับดังกล่าว นอกจากนี้ยังพบว่า หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีความสนใจมาก ได้แก่ โปรแกรม งานอดิเรก และหลักสูตรการพักผ่อนหย่อนใจ ส่วนหลักสูตรวิชาชีพได้รับความสนใจเป็นอันดับรองลงมา

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮูล (Houle. 1961 : 15-16) ได้ศึกษาแรงจูงใจการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนด้วยแรงจูงใจที่ต่างกัน โดยแบ่งเป็น 3 ประเด็น คือ (1) มาเรียนอย่างมีเป้าหมาย (Goal Oriented) หมายถึง มาเรียนเพราะต้องการเพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านวิชาชีพ (2) มาเรียนเพื่อต้องการเข้าร่วมกิจกรรม (Activity Oriented) หมายถึง มาเรียนเพราะชอบบรรยากาศของการศึกษา ชอบเข้าสังคม ต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือต้องการมีเพื่อนหรือเพื่อขจัดความเหงา (3) มาเรียนเพราะต้องการที่จะรู้หรือเพื่อหาความรู้ (Learning Oriented) หมายถึง มาเรียนเพราะมีใจรักเรียน ต้องการใช้ความสามารถในการเรียนที่มีอยู่ให้มากที่สุด

โบเชียร์ (Boshier. 1971 : 322 - 343) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ในประเทศแคนาดา นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา โดยได้สร้างเครื่องมือหรือแบบวัดการเข้าเรียนต่อ (Educational Participation Scale หรือ E P S) และนำไปทำการศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในประเทศดังกล่าว โดยเขาได้แบ่งแรงจูงใจเป็น 14 ด้าน คือ

1. แรงจูงใจด้านต้องการช่วยเหลือสังคม
2. แรงจูงใจด้านการติดต่อทางสังคม
3. แรงจูงใจด้านการเพิ่มพูนความรู้ตามการชี้แนะของผู้อื่น
4. แรงจูงใจด้านประเทืองปัญญา

เข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่เป็น 9 ด้าน คือ (1) ด้านความรู้ (Knowledge Goal) (2) ด้านส่วนตัว (Personal Goal) (3) ด้านชุมชน (Community Goal) (4) ด้านศาสนา (Religious Goal) (5) ด้านสังคม (Social Goal) (6) ด้านการหลีกเลี่ยงความจำเจ (Escape Goal) (7) ด้านการทำ ตามกฎระเบียบ(Obligation Goal) (8) ด้านเพื่อทำหน้าที่ให้ดีขึ้น (Personal Fullfilment) และ (9) ด้านเพื่อความรู้ในเชิงวัฒนธรรม (Cultural Knowledge Goal) สรุปผลของการศึกษาของ ครอส และเวลเลย์ พบว่า สำหรับผู้ที่กำลังจะเข้าเรียนมีเหตุผลในการเข้าเรียนด้านชุมชน ด้านส่วนตัว และด้านเพื่อความรู้อยู่ในระดับสูงสุดและมีเหตุผลในการเข้าเรียนด้านสังคม และด้านการหนีจากสภาพจำเจอยู่ในระดับสูงสุดและมีเหตุผลในการเข้าเรียนด้านสังคม และด้านการหนีจากสภาพจำเจอยู่ในระดับต่ำสุด ส่วนผู้ที่กำหนดเรียนอยู่ พบว่า อายุ เพศ และสถานภาพทางสังคมมีส่วนเกี่ยวข้องกับกรเรียน โดยเฉพาะด้านเพศนั้น พบว่าเพศหญิงให้ความสำคัญกับเหตุผลด้านส่วนตัว ส่วนเพศชายให้ความสำคัญกับเหตุผลด้านเพื่อทำหน้าที่ให้ดีขึ้น ด้านศาสนา และด้านการหนีจากความจำเจ ด้านอายุพบว่าผู้ที่มีอายุสูงให้ความสำคัญกับด้านส่วนตัว ด้านชุมชน และด้านความรู้เชิงวัฒนธรรม

จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ผู้ใหญ่เข้าเรียนด้วยสาเหตุที่ต่างกันและตัวแปรด้านอายุ เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีส่วนเกี่ยวข้องกับสาเหตุเหล่านี้ด้วย

กล่าวโดยสรุป สาเหตุในการเรียนของผู้ใหญ่นั้นอาจแบ่งกว้าง ๆ เป็น 3 ด้าน คือ 1. ด้านความรู้ 2. ด้านการประกอบอาชีพ 3. ด้านสังคม ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของผู้ใหญ่ในการเข้ามาเรียน

สมมุติฐานในการวิจัย

1. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีเพศต่างกัน มีสาเหตุในการมาเรียนทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
2. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีอายุต่างกัน มีสาเหตุในการมาเรียนทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
3. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีสาเหตุในการมาเรียน ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
4. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีสาเหตุในการมาเรียน ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
5. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรมที่มีรายได้ต่างกัน มีสาเหตุในการมาเรียน ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งศึกษาสาเหตุในการมาเรียนของ นักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ วิถีเรียนทางไกล ที่เป็นพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม ใน จังหวัดฉะเชิงเทรา การวิจัยครั้งนี้มีรายละเอียดในการดำเนินงานดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ วิถีเรียน ทางไกลที่เป็นพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ลงทะเบียนเรียน กับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และกำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 แยกเป็น 2 ระดับคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งสิ้นประมาณ 3,961 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้สุ่มมาจากประชากรข้างต้น โดยการสุ่ม แบบเจาะจง มาร้อยละ 10 โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 396 คน โดยมีวิธีการสุ่มดังนี้

เลือกกลุ่มตัวอย่างจาก 9 อำเภอ ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจงมา 5 อำเภอ ซึ่งเป็น อำเภอที่มีโรงงานอุตสาหกรรมมากกว่าอีก 4 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอบางปะกง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอแปลงยาว อำเภอบางคล้า

จากนั้นแบ่งแต่ละอำเภอออกเป็นระดับการศึกษา คือ ม. ต้น และ ม. ปลาย แล้วสุ่มตัวอย่างจากระดับการศึกษามาร้อยละ 10 ของทุกอำเภอ รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 396 คน

ตาราง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ ที่	อำเภอ	ระดับ ม.ต้น		ระดับ ม.ปลาย	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1.	เมือง	170	17	418	42
2	บางปะกง	1,100	110	658	66
3.	บางน้ำเปรี้ยว	604	60	300	30
4.	แปลงยาว	171	17	247	25
5.	บางคล้า	152	15	141	14
	รวม	2,197	219	1,764	177

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีสร้าง

เครื่องมือที่ใช้เพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสาเหตุในการเข้าเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ที่เป็นพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดฉะเชิงเทรา แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสาเหตุในการเข้ามาเรียน ของนักศึกษาสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ที่เป็นพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดฉะเชิงเทรา

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษารายละเอียดของวิธีการสร้าง เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า

2.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสอบถามสาเหตุของนักศึกษาทางไกล ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพบกลุ่มทางไกลในจังหวัดฉะเชิงเทรา แล้วนำไปสร้างแบบสอบถาม

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอประธานและกรรมการที่ควบคุมปริญญาบัตรตรวจแก้ไข ทั้งในด้านเนื้อหา โครงสร้างแบบสอบถามและสำนวนภาษา เพื่อตรวจพิจารณา และปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความสมบูรณ์ของเครื่องมือเพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

2.5 ทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมที่ลงทะเบียนเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น และใช้เป็นแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลจริงต่อไป ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น .95.

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอประสานงานติดต่อกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ ช่วงที่เก็บข้อมูลอยู่ในระหว่างเดือนมกราคม 2539

2. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามได้ โดยได้รับกลับคืนมา ทั้ง 396 ฉบับ แล้วนำแบบสอบถามมาพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบและคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ไว้เพื่อการวิเคราะห์ต่อไป ซึ่งปรากฏว่า มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ สามารถ

วิเคราะห์ได้ จำนวน 297 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาทางไกล วิเคราะห์โดยคำนวณหาค่าความถี่และร้อยละ
2. สำหรับสาเหตุในการเข้ามาเรียนของนักศึกษาทางไกล คำนวณโดยหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยจำนวนกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มใช้ t-test และกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไปใช้ F-test เมื่อพบค่าความแตกต่าง จึงใช้ค่าสถิติของเชฟเฟ้ (Scheffe) การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังกล่าว ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X (Statistical Package for the Social Science Version-X)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปแปลผล ผู้วิจัยใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่
  - 1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ. และอังคณา สายยศ . 2531 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

(Ferguson. 1976 : 64)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

2. ค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach.1970 : 126)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งหมด
	S_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนเป็นรายข้อ

2.2 ค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีการแจกแจงที (t - distribution) การหาค่า

อำนาจจำแนกของข้อคำถามมาตราการจัดอันดับ โดยจะแบ่งน้ำหนักคะแนนสูงออกมา ร้อยละ 25 เป็นกลุ่มสูง และกลุ่มที่ได้น้ำหนักคะแนนต่ำออกมา ร้อยละ 25 เป็นกลุ่มต่ำ แล้วคำนวณหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละกลุ่ม และแทนค่าใช้สูตร (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 185. อ้างอิงมาจาก Edward 1967 : 152-154)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทนด้วย ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

$\bar{X}_H, \bar{X}_L$ แทนด้วย คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

S_H^2, S_L^2 แทนด้วย คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

n_H, n_L แทนด้วย จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรสองกลุ่ม โดยใช้ t-test

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531:86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

$\bar{X}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง

$\bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่สอง

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง

S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่สอง

n_1 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง

n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่สอง

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) คำนวณ จากสูตร (Winer. 1971 : 110)

$$F = \frac{MSb}{MSw}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution

MSb แทน ความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม

MSw แทน ความแปรปรวน (Sum of Square) ภายในกลุ่ม

เมื่อผลการวิเคราะห์มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีแบบ Studentized q-Statistic แบบของ เชฟเฟ้ (Scheffe) (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2534 : 263 - 264)

$$CVd = \sqrt{(k-1)(F^*)(MS_{within})(2/n)}$$

เมื่อ K แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

F* แทน ค่า F ที่เปิดจากตาราง (Critical value)

MS_{within} แทน ค่า Mean Square Within-orgups ที่คำนวณไว้แล้ว ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน

n แทน จำนวนหน่วยตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ถ้า จำนวนหน่วยตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

ไม่เท่ากัน จะต้องใช้ $\left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j}\right)$ แทน (2/n)

เมื่อ n_i และ n_j แทนจำนวนหน่วยตัวอย่างต่าง ๆ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ เพื่อศึกษาสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญวิธีเรียนทางไกล ของพนักงาน โรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา นอกจากนี้เพื่อเปรียบเทียบสาเหตุในการเข้ามาเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ สำหรับสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐาน สถิติที (t-test) และสถิติเอฟ (F-test) และเปรียบเทียบความแตกต่างแบบซเฟ (Scheffe)

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- N แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
- X แทน ค่าเฉลี่ยของสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของกลุ่มตัวอย่าง
- S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน ค่าที่พิจารณาใน t-distribution
- F แทน ค่าวิกฤตของการแจกแจงแบบ F (F-distribution)
- MS แทน ความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม
- SS แทน ความแปรปรวน (Sum of Square) ภายในกลุ่ม
- df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)
- * แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- ** แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบ เมื่อนำแบบสอบถามมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล ปรากฏว่ามีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ 297 ฉบับ จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งให้กลุ่มตัวอย่าง 396 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอนำเสนอเป็น 3 ตอน เรียงตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 สาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของ พนักงาน โรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสาเหตุในการเข้าเรียนของพนักงาน โรงงาน โรงงานอุตสาหกรรม ใน 3 ด้าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส
ระดับการศึกษา และรายได้ ได้นำเสนอไว้ในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง	ความถี่ (N = 297)	ร้อยละ (100.00)
1. เพศ		
- ชาย	80	26.90
- หญิง	217	73.10
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 18 ปี	61	20.50
- 18 – 25 ปี	199	37.00
- 26 ปีขึ้นไป	37	12.50
3. สถานภาพการสมรส		
- โสด	255	85.90
- สมรส	42	14.10
4. ระดับการศึกษาที่กำลังศึกษา		
- มัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 3)	155	52.20
- มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 6)	142	47.80
5. รายได้ต่อเดือน		
- ต่ำกว่า 2,000 บาท	42	14.10
- 2,001 – 5,000 บาท	201	67.70
- 5,001 บาทขึ้นไป	54	18.20

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง	ความถี่ (N = 297)	ร้อยละ (100.00)
6. ประเภทงานอุตสาหกรรมที่ทำ	24	8.10
- อุตสาหกรรมการเกษตร		
- อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม	13	4.40
- อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม		
- อุตสาหกรรมโลหะและอโลหะ	46	15.50
- อุตสาหกรรมก่อสร้าง	53	17.80
- อุตสาหกรรมแปรรูป	49	16.50
- อุตสาหกรรมเคมีและพลาสติก	9	3.00
- อุตสาหกรรมบริการ	31	10.40
- อุตสาหกรรมอื่น ๆ	30	10.10
	42	14.10

จากตาราง 2 พบว่า จากนักศึกษาจำนวนทั้งหมด 297 คน เป็นเพศชาย 80 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90 เพศหญิง 217 คน คิดเป็นร้อยละ 73.10 กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็น เพศหญิง ด้านอายุ พบว่านักศึกษาที่มีจำนวนมากที่สุดคือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี คือ จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00 รองลงมาอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่มีอายุ 26 ปีขึ้นไป จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ด้านสถานภาพการสมรส ส่วนมากเป็นโสด คือ จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 85.90 และสมรสแล้ว จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 14.10 ด้านระดับการศึกษาพบว่า กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มากกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 52.20 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 47.80 ด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า ส่วนมากอยู่ระหว่าง 2,001 - 5,000 บาท คือจำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 67.70 รองลงมาได้รายได้ 5,001 บาทขึ้นไป จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 14.10 ตามลำดับ ด้านประเภทของโรงงานอุตสาหกรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างทำงานเกี่ยวกับ อุตสาหกรรมโลหะและอโลหะมากที่สุด จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 17.80 รองลงมาทำงานเกี่ยวกับอุตสาหกรรมก่อสร้าง และประเภทสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 16.50 และจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 สาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงาน
โรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา
สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงาน โรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา
ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็น เป็น 5 ระดับ คือ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80	หมายถึง	ความสำคัญของสาเหตุอยู่ใน ระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60	หมายถึง	ความสำคัญของสาเหตุอยู่ใน ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40	หมายถึง	ความสำคัญของสาเหตุอยู่ใน ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20	หมายถึง	ความสำคัญของสาเหตุอยู่ใน ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00	หมายถึง	ความสำคัญของสาเหตุอยู่ใน ระดับมากที่สุด

สาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านอาชีพและด้านสังคม แสดงไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน สาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกลของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้าน

สาเหตุในการเข้าเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ด้านความรู้	3.77	0.56	มาก
2. ด้านอาชีพ	3.58	0.68	มาก
3. ด้านสังคม	3.01	0.71	ปานกลาง
รวม	3.45	0.65	มาก

จากตาราง 3 พบว่า สาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวม มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สาเหตุในการเข้าเรียนด้านความรู้มีความสำคัญมากกว่าด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.77$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านอาชีพ ($\bar{X} = 3.58$) อยู่ในระดับมาก และด้านสังคม ($\bar{X} = 3.01$) อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ
วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านความรู้

สาเหตุในการเข้าเรียน ด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ สำคัญ
1. รู้ถึงคุณค่าของการศึกษา	4.46	0.86	มากที่สุด
2. เพื่อให้ได้รับวุฒิบัตร/ประกาศนียบัตร	4.28	1.05	มากที่สุด
3. ต้องการศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียน ชั้นสูง	4.23	0.95	มากที่สุด
4. ต้องการความรู้ใหม่	4.16	0.87	มาก
5. เพื่อให้มีความรู้เท่าเทียมกัน	4.04	0.91	มาก
6. ชอบศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	4.04	0.86	มาก
7. ต้องการได้รับประสบการณ์	3.85	0.98	มาก
8. เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาครอบครัว	3.72	0.98	มาก
9. เพื่อให้เข้าใจตนเองรวมทั้งปัญหาส่วนตัว มากขึ้น	3.53	1.02	มาก
10. เพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดให้ผู้ที่สนใจจะเรียน ในสายสามัญ	3.43	1.05	มาก
11. มีผู้ประสบความสำเร็จในวิชาที่เรียนแนะนำ ให้มาเรียน	3.31	1.11	ปานกลาง
12. การประชาสัมพันธ์ของสถาบันที่เรียน เรียกร้องความสนใจ	3.01	1.15	ปานกลาง
13. ต้องการเป็นอาสาสมัครสอนหนังสือแก่ชุมชน	2.95	1.08	ปานกลาง
รวม	3.77	0.56	มาก

จากตาราง 4 พบว่า สาเหตุในการเข้ามาเรียนด้านความรู้โดยรวม มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงสุด คือ ข้อ 1) รู้ถึงคุณค่าของการศึกษา ($\bar{X} = 4.46$) อยู่ในระดับสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือ ข้อ 2) เพื่อให้ได้รับวุฒิปัตรี/ประกาศนียบัตรี ($\bar{X} = 4.28$) อยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุดเช่นเดียวกัน

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสาเหตุในการเข้ามาเรียนสายสายสามัญ
วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านอาชีพ

สาเหตุในการเข้าเรียน ด้านอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ สำคัญ
1. เพื่อความก้าวหน้าและความมั่นคงในอาชีพ	4.22	0.98	มากที่สุด
2. เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพ	4.12	0.99	มาก
3. เพื่อจะได้โอน เปลี่ยนหรือย้ายงานใหม่	3.68	1.23	มาก
4. เพื่อเลื่อนตำแหน่งในหน้าที่การงาน	3.80	1.24	มาก
5. เพื่อนำความรู้ไปหารายได้พิเศษ	3.74	1.06	มาก
6. เพื่อเพิ่มสมรรถภาพในการทำงาน	3.72	1.00	มาก
7. เพื่อหลีกเลี่ยงอาชีพเดิมที่ไม่เจริญก้าวหน้า	3.71	1.18	มาก
8. เพื่อให้สอดคล้องกับคุณสมบัติที่โรงงาน ต้องการ	3.58	1.17	มาก
9. เพื่อสามารถประกอบอาชีพแข่งขันกับผู้อื่นได้	3.51	1.20	มาก
10. เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาหน่วยงานที่สังกัดอยู่	3.50	1.19	มาก
11. เพื่อปรับปรุงหรือดำรงไว้ซึ่งตำแหน่งทาง สังคม	3.45	1.14	มาก
12. วิชาที่เรียนอยู่กำลังเป็นที่ต้องการของ ตลาดแรงงาน	3.31	1.22	ปานกลาง
13. ต้องการรู้จักกับเพื่อนต่างอาชีพ	3.26	1.10	ปานกลาง
14. ผู้บังคับบัญชาสนับสนุนให้มาเรียน	2.98	1.31	ปานกลาง
15. เพื่อทำตามความคาดหวังของหัวหน้างาน	2.94	1.15	ปานกลาง
รวม	3.58	0.68	มาก

จากตาราง 5 พบว่า สาเหตุในการเข้ามาเรียน ด้านอาชีพ โดยรวม มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงสุดคือ ข้อ 1) เพื่อความก้าวหน้าและความมั่นคงในอาชีพ ($\bar{X} = 4.22$) อยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือ ข้อ 2) เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพ ($\bar{X} = 4.12$) อยู่ในระดับความสำคัญมาก

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นต่อสาเหตุ
ในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงาน โรงงานอุตสาหกรรม
จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านสังคม

สาเหตุในการเข้าเรียน ด้านสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
1. เพื่อปรับปรุงตนเองในด้านการเข้าสังคม	3.76	1.02	มาก
2. ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน	3.55	1.16	มาก
3. ต้องการพิสูจน์ให้ผู้อื่นเห็นว่าตนก็เรียนได้	3.45	1.25	มาก
4. เพื่อให้ได้รับประโยชน์ทางสังคมบางประการ	3.44	1.13	มาก
5. ต้องการขยายการติดต่อสัมพันธ์ส่วนตัว และ มิตรภาพ	3.23	1.12	ปานกลาง
6. ต้องการให้ผู้อื่นรู้จักและเป็นที่ยอมรับ	3.16	1.21	ปานกลาง
7. ต้องการพบเพื่อนใหม่	3.16	1.14	ปานกลาง
8. ญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงชักจูงให้มาเรียน	3.13	1.30	ปานกลาง
9. ปฏิบัติตามนโยบายหน่วยงานหรือนายจ้าง	2.72	1.22	ปานกลาง
10. เพื่อลดความเครียดทางอารมณ์	2.68	1.26	ปานกลาง
11. เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาบางอย่างจากที่ทำงาน	2.38	1.35	น้อย
12. ต้องการรู้จักกับเพื่อนต่างเพศ	2.31	1.23	น้อย
13. เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาบางอย่างจากที่บ้าน	2.19	1.49	น้อย
รวม	3.01	0.71	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า สาเหตุในการเข้าเรียนด้านสังคมโดยรวม มีความสำคัญ
อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงสุด
คือ ข้อ 1) เพื่อปรับปรุงตนเองในด้านการเข้าสังคม ($\bar{X} = 3.76$) อยู่ในระดับความสำคัญ
มาก รองลงมาคือ ข้อ 2) ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน ($\bar{X} = 3.55$)
อยู่ในระดับความสำคัญมากเช่นเดียวกัน

ตอนที่ 3   เปรียบเทียบสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล
ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญวิธีเรียนทางไกล
ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านอาชีพ และด้านสังคม จำแนกตามตัวแปร 5 ตัวแปร คือ
เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษาและรายได้

เพื่อพิสูจน์สมมติฐาน ข้อที่ 1) ที่ว่า พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีเพศ
ต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียน ใน 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในตาราง 7

ตาราง 7   เปรียบเทียบสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงาน
โรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

สาเหตุในการเข้าเรียน	ชาย (N = 80)		หญิง (N = 217)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านความรู้	3.69	0.66	3.81	0.52	-1.47
2. ด้านอาชีพ	3.60	0.77	3.57	0.65	0.24
3. ด้านสังคม	3.03	0.75	3.01	0.70	0.27
รวม	3.44	0.59	3.46	0.52	-0.35

จากตาราง 7 พบว่า พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีเพศต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อที่ 1

เพื่อพิสูจน์สมมติฐาน ข้อที่ 2. ที่ว่า พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีอายุต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียน ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 8 และ ตาราง 9

ตาราง 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสาเหตุในการเข้าเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

สาเหตุ ในการเข้าเรียน	ต่ำกว่า 18 ปี		18 – 25 ปี		26 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านความรู้	3.71	0.55	3.81	0.55	3.67	0.61
2. ด้านอาชีพ	3.54	0.71	3.61	0.70	3.48	0.49
3. ด้านสังคม	3.10	0.70	2.99	0.72	2.99	0.68
รวม	3.45	0.51	3.47	0.56	3.38	0.49

จากตาราง 8 พบว่า พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีอายุต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีอายุ 18 – 25 ปี มีสาเหตุในการเข้าเรียนด้านความรู้ และด้านอาชีพสูงกว่า กลุ่มอายุต่ำกว่า 18 ปี และ 26 ปีขึ้นไป เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีอายุ 18 – 25 ปี และ 25 ปีขึ้นไป มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ด้านความรู้ และด้านอาชีพ สูงกว่าด้านสังคม และกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล สูงกว่าด้านความรู้และด้านอาชีพ

ตาราง 9 เปรียบเทียบ สาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล
ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามอายุ โดยรวม
และรายค้ำ

สาเหตุในการเข้าเรียน	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านความรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.89	0.44	1.42
	ภายในกลุ่ม	294	91.74	0.31	
	รวม	296	92.63		
2. ด้านอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.67	0.33	0.72
	ภายในกลุ่ม	294	136.77	0.47	
	รวม	296	137.44		
3. ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.58	0.28	0.56
	ภายในกลุ่ม	294	148.93	0.51	
	รวม	296	149.49		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.27	0.14	0.46
	ภายในกลุ่ม	294	85.59	0.29	
	รวม	296	85.86		

จากตาราง 9 พบว่า พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีอายุต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อที่ 2. ที่ตั้งไว้

เพื่อพิสูจน์สมมติฐาน ข้อที่ 3). ที่ว่า พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียน ใน 3 ด้าน แตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบสาเหตุในการเข้ามาเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามสถานภาพการสมรส โดยรวมและรายด้าน

สาเหตุในการเข้าเรียน	ชาย (N = 255)		หญิง (N = 42)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านความรู้	3.78	0.57	3.72	0.52	0.67
2. ด้านอาชีพ	3.60	0.69	3.46	0.65	1.23
3. ด้านสังคม	3.00	0.69	3.07	0.84	-0.53
รวม	3.46	0.54	3.42	0.57	0.51

จากตาราง 10 พบว่า พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อที่ 3. ที่ตั้งไว้

เพื่อพิสูจน์สมมติฐาน ข้อที่ 4). ที่ว่า พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียน ใน 3 ด้าน แตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

สาเหตุในการเข้าเรียน	(N = 155)		(N = 142)		t
	กำลังศึกษา ม.ต้น		กำลังศึกษา ม.ปลาย		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านความรู้	3.71	0.56	3.85	0.55	-2.13*
2. ด้านอาชีพ	3.46	0.66	3.71	0.69	-3.23**
3. ด้านสังคม	2.96	0.70	3.07	0.72	-1.41
รวม	3.38	0.52	3.54	0.54	-2.72**

จากตาราง 11 พบว่า พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 เปรียบเทียบสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล
ของพนักงาน โรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านความรู้

สาเหตุในการเข้าเรียน ด้านความรู้	(N = 155) กำลังศึกษา ม.ต้น		(N = 142) กำลังศึกษา ม.ปลาย		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. รู้ถึงคุณค่าของการศึกษา	4.36	0.90	4.56	0.80	-2.04*
2. เพื่อให้ได้รับวุฒิบัตร/ ประกาศนียบัตร	4.11	0.92	4.23	0.82	-1.14
3. ต้องการศึกษา เพื่อเป็น พื้นฐานในการเรียนชั้นสูง	4.08	0.98	4.39	0.90	-2.90**
4. ต้องการความรู้ใหม่	3.83	0.98	3.88	0.97	-0.48
5. เพื่อให้มีความรู้เท่าเทียมกัน	3.25	1.07	3.37	1.17	-0.94
6. ชอบศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	2.95	1.19	3.19	1.10	-1.77
7. ต้องการได้รับประสบการณ์	4.02	0.90	4.07	0.82	-0.51
8. เพื่อนำความรู้ไปพัฒนา ครอบครัว	3.93	0.96	4.15	0.85	-2.14*
9. เพื่อให้เข้าใจตนเอง รวมทั้ง ปัญหาส่วนตัวมากขึ้น	3.46	1.02	3.61	1.03	-1.91
10. เพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดให้ ผู้ที่สนใจจะเรียนสายสามัญ	3.37	1.05	3.49	1.05	-0.97
11. มีผู้ประสบความสำเร็จในวิชา ที่เรียน แนะนำให้มาเรียน	3.70	0.96	3.74	1.01	-3.02

ตาราง 12 (ต่อ)

สาเหตุในการเข้าเรียน ด้านความรู้	(N = 155) กำลังศึกษา ม.ต้น		(N = 142) กำลังศึกษา ม.ปลาย		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
12. การประชาสัมพันธ์ของสถาบัน ที่เรียนเรียกร้องความสนใจ	2.92	1.02	2.98	1.15	-0.50
13. ต้องการเป็นอาสาสมัครสอน หนังสือแก่ชุมชน	4.23	1.06	4.34	1.03	-0.87
รวม	3.71	0.56	3.85	0.55	-2.13*

จากตาราง 12 พบว่า พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 3) ต้องการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนชั้นสูง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อ 1) รู้ถึงคุณค่าของการศึกษา ข้อ 8) เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 เปรียบเทียบสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล
ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านอาชีพ

สาเหตุในการเข้าเรียน ด้านอาชีพ	(N = 155) กำลังศึกษา ม.ต้น		(N = 142) กำลังศึกษา ม.ปลาย		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. เพื่อความก้าวหน้าและความ มั่นคงในอาชีพ	3.75	1.26	3.97	1.20	-1.52
2. เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพ	4.00	1.05	4.25	0.91	-2.15*
3. เพื่อจะได้โอน เปลี่ยนหรือ ย้ายงานใหม่	3.67	1.04	3.81	1.09	-1.13
4. เพื่อเลื่อนตำแหน่งในหน้าที่ การงาน	3.15	1.22	3.49	1.20	-2.45*
5. เพื่อนำความรู้ไปหารายได้ พิเศษ	3.65	1.25	3.96	1.21	-2.19*
6. เพื่อเพิ่มสมรรถภาพในการ ทำงาน	3.34	1.14	3.85	1.12	-1.79
7. เพื่อหลีกเลี่ยงอาชีพเดิมที่ไม่ เจริญก้าวหน้า	3.42	1.10	3.75	1.21	-2.43*
8. เพื่อให้สอดคล้องกับคุณสมบัติ ที่โรงงานต้องการ	2.86	1.05	3.02	1.26	-1.21
9. เพื่อสามารถประกอบอาชีพ แข่งขันกับผู้อื่นได้	3.63	0.96	3.82	1.04	-1.64

ตาราง 13 (ต่อ)

สาเหตุในการเข้าเรียน ด้านอาชีพ	(N = 155) กำลังศึกษา ม.ต้น		(N = 142) กำลังศึกษา ม.ปลาย		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10. เพื่อนำความรู้ไปพัฒนา หน่วยงานที่สังกัดอยู่	3.56	1.25	3.88	1.08	-2.34*
11. เพื่อปรับปรุงหรือดำรงไว้ ซึ่งตำแหน่งทางสังคม	3.26	1.21	3.78	1.14	-3.83**
12. วิชาที่เรียนอยู่กำลังเป็นที่ ต้องการของตลาดแรงงาน	4.03	1.06	4.44	0.83	-3.73**
13. ต้องการรู้จักกับเพื่อนต่างอาชีพ	2.98	1.28	2.97	1.34	0.06
14. ผู้บังคับบัญชาสนับสนุนให้มา เรียน	3.26	1.12	3.27	1.07	-0.07
15. เพื่อทำตามความคาดหวังของ หัวหน้างาน	3.34	1.13	3.68	1.22	-2.49*
รวม	3.46	0.66	3.71	0.69	-3.23**

ตาราง 13 พบว่า พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อ 12) วิชาที่เรียนอยู่กำลังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และข้อ 13) เพื่อปรับปรุงตำแหน่งหรือดำรงไว้ซึ่งตำแหน่งทางสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ส่วนข้อ 2) เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อ 5) เพื่อนำความรู้ไปหารายได้พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ข้อ 10) เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาหน่วยงานที่สังกัดอยู่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ข้อ 7) เพื่อหลีกเลี่ยงอาชีพเดิมที่ไม่เจริญก้าวหน้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ข้อ 4) เพื่อเลื่อนตำแหน่งในหน้าที่การงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และ ข้อ 15) เพื่อทำตามความคาดหวังของหัวหน้างาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อพิสูจน์สมมติฐาน ข้อที่ 5) ที่ว่า พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีรายได้ต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนใน 3 ด้าน แตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามรายได้ โดยรวมและรายด้าน

ระดับรายได้ และ สาเหตุในการเข้าเรียน	(N = 42) ต่ำกว่า 2,000 บาท		(N = 201) 2,001 – 5,000 บาท		(N = 54) 5,001 ขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	1. ด้านความรู้	3.87	0.5	3.75	0.57	3.78
2. ด้านอาชีพ	3.74	0.62	3.52	0.68	3.66	0.76
3. ด้านสังคม	3.32	0.72	2.93	0.69	3.09	0.72
รวม	3.64	0.47	3.40	0.53	3.51	0.58

จากตาราง 14 พบว่า พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีรายได้ต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวม แตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ ด้านความรู้ ด้านอาชีพ และด้านสังคม สูงกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 2,001 – 5,000 บาท และ 5,001 บาทขึ้นไป

ตาราง 15 เปรียบเทียบสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล
ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามรายได้
โดยรวมและรายค้ำ

สาเหตุในการเข้าเรียน	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านความรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.48	0.24	0.77
	ภายในกลุ่ม	294	92.15	0.31	
	รวม	296	92.63		
2. ด้านอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.10	1.05	2.28
	ภายในกลุ่ม	294	135.34	0.46	
	รวม	296	137.44		
3. ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	5.56	2.78	5.68**
	ภายในกลุ่ม	294	143.93	0.49	
	รวม	296	149.49		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.19	1.10	3.85*
	ภายในกลุ่ม	294	83.67	0.28	
รวม		296	85.86		

จากตาราง 15 พบว่า พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีรายได้ต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ตั้งไว้

จากตาราง พบว่า พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีรายได้ต่างกัน เพื่อได้ทราบว่ายาคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบตามวิธีของเซฟเฟ้ (Sheffe)
 ค้างตาราง 16

ตาราง 16 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย ของระดับรายได้ต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวม

ระดับรายได้	$\bar{X}$	2,001 – 5,000 บาท	5,001 บาทขึ้นไป	ต่ำกว่า 2,000 บาท
		3.40	3.51	3.64
2,001 – 5,000 บาท	3.40	-	0.11	0.24
5,001 บาทขึ้นไป	3.51		-	0.13
ต่ำกว่า 2,000 บาท	3.64			-

ตาราง 17 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย ของระดับรายได้ต่างกัน มีสาเหตุในการ
เข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล เป็นรายคู่ ด้านสังคม

ระดับรายได้	$\bar{X}$	2,001 – 5,000 บาท	5,001 บาท ขึ้นไป	ต่ำกว่า 2,000 บาท
		2.93	3.09	3.32
2,001 - 5,000 บาท	2.93	-	0.16	0.39*
5,001 บาทขึ้นไป	3.09		-	0.23
ต่ำกว่า 2,000 บาท	3.32			-

จากตาราง 17 พบว่า พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาทต่อเดือน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ด้านสังคม แตกต่างจากกลุ่มที่มีรายได้ 2,001 – 5,000 บาทต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาในบทนี้ ผู้วิจัยขอเสนอขั้นตอนเรียงลำดับ คือ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะทั่วไป และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อเปรียบเทียบสาเหตุในการมาเรียน ตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา รายได้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาทางไกลที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนพุทธศักราช 2530 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 396 คน โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

1. สุ่มอำเภอ จากจำนวน 9 อำเภอ สุ่มเพียง 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบางปะกง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอแปลงยาว อำเภอบางคล้า เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. สุ่มระดับชั้นเรียน

ม.ต้น ประชากร จำนวน 2,197 คน สุ่มมาร้อยละ 10 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 219 คน

ม.ปลาย ประชากร จำนวน 1,764 คน สุ่มมาร้อยละ 10 ได้กลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 177 คน
รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 396 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่
เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียน
ทางไกล ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากหัวหน้า
ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในเดือนมกราคม 2539
คือ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบางปะกง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอแปลงยาว
อำเภอบางคล้า จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 396 คน ได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบ
แต่ปรากฏว่ามีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และสามารถวิเคราะห์ได้ 297 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 75.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว ใช้วิธีนับความถี่และคำนวณค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน คะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาสายสามัญ
วิธีเรียนทางไกล ที่เป็นพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยคำนวณ
ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ โดยรวมและรายด้าน

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาสายสามัญ
วิธีเรียนทางไกล ที่เป็นพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวม
และรายด้าน เพื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตาม เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการ
ศึกษา และรายได้ โดยกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้สถิติทดสอบที (t-test statistic) และมาก
กว่า 2 กลุ่ม ใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test statistic)

4. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็น สาเหตุในการ
เข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ที่เป็นพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัด
ฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้าน เพื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตาม เพศ อายุ สถานภาพการ
สมรส ระดับการศึกษา และรายได้ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way
Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างก็นำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่
โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานโรงงาน
อุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า สาเหตุโดยรวม ด้านความรู้ และด้านอาชีพ มี
ความสำคัญในระดับมาก ส่วนด้านสังคม มีความสำคัญในระดับปานกลาง

2. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีเพศต่างกัน มี
สาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1. ที่ตั้งไว้

3. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีอายุต่างกัน มี
สาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2. ที่ตั้งไว้

4. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีสถานภาพการ
สมรสต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวมและรายด้าน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3. ที่ตั้งไว้

5. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ตั้งไว้

6. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีรายได้ต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักศึกษาสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีคุณลักษณะดังนี้ คือ เป็นเพศหญิง และมีอายุ 18 – 25 ปี โสด กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มากกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และส่วนใหญ่มีรายได้ 2,001 – 5,000 บาท มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวม ด้านความรู้ และด้านอาชีพ มีความสำคัญในระดับมาก คือ ค่าเฉลี่ย 3.78 และ 3.58 และด้านสังคมมีความสำคัญในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม มีสาเหตุในการมาเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล เพราะว่าการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เห็นความสำคัญของการศึกษา และเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และหาความรู้ไว้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ เพราะผู้ที่มีการศึกษาสูงมีโอกาสหางานทำได้มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาค่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขวัญใจ เลอจันทร์ (2524 : 71) ที่ศึกษา พบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับการเลื่อนฐานะทางสังคม คือ การศึกษา นอกจากนี้ พนักงานโรงงานอุตสาหกรรมที่มาเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการวุฒิปัตรไว้เป็นหลักฐานในการศึกษาต่อที่สูงขึ้น และเพื่อใช้สมัครงาน เพื่อ

เลื่อนตำแหน่ง จึงพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นหญิงมากกว่าชาย และเป็นผู้ที่มีอายุ 18 – 25 ปี มีสถานภาพโสด จึงมีเวลาเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกลได้มาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิรินาถ ราชเดิม. (2533 : 83) ที่ศึกษาพบว่า การศึกษาความคิดเห็นในการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 3 และเป็นไปตามทัศนะของ โบเชียร์ (Boshier. 1971 : 322 – 343)

2. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีเพศต่างกัน พบว่ามีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูประจำกลุ่ม มีการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม หรือการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์เหมือนกัน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยวิธีเรียนทางไกล ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ระหว่างเพศชายและเพศหญิง สามารถร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม วิธีเรียนทางไกล ได้ผลการเรียนเท่า ๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนา สังขรัตน์. (2540 : 114) ที่ศึกษา พบว่า ปัญหาของครูประจำกลุ่ม ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตภาคกลาง มีปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุกิจ ประกอบผล. (2532 : 138) ที่ศึกษา ปัญหาการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีเพศต่างกันมีปัญหาด้านการสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ และปัญหาด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงศรี วิระรัญญาภรณ์. (2535 : 124) ที่ศึกษา ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ในการดำเนินการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน พบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีเพศต่างกัน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีอายุต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูประจำกลุ่มระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านวัดผลและประเมินผลการเรียนเหมือนกัน ประกอบกับวัยของผู้ใหญ่ที่อยู่ในช่วงของวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย ซึ่งสามารถพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าในเรื่องของการศึกษาหาความรู้ ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการเข้าสังคม สอดคล้องกับการศึกษาของ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2538 : 19) ได้กล่าวว่า ผู้ใหญ่วัยกลางคน มีพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนและมีศักยภาพที่สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ จึงทำให้มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สมนึก ธาตุทอง. (2538 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของครูประจำกลุ่ม ในเขตภาคกลาง พบว่า ครูประจำกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมกัน มีเป้าหมายในการเรียนตรงกัน คือ ต้องการเรียนให้สำเร็จมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยได้รับความรู้และได้รับวุฒิบัตรในการเรียน จึงทำให้นักศึกษาที่เป็นพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ปฏิบัติตามบทบาทของสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน ตามที่กลุ่มกำหนด สถานที่พบกลุ่มนั้น นักศึกษาทุกคนไม่ว่าโสดหรือสมรสแล้ว ย่อมมีความต้องการเช่นเดียวกัน คือ ความสะดวกสบาย ต้องการความปลอดภัย จึงทำให้ความสำคัญของสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งขัดแย้งกับการวิจัยของ สิรินาถ ราชเดิม. (2533 : 92) ที่ศึกษา การศึกษาความคิดเห็นในการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา

คอนปลาย ในเขตการศึกษา 3 พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นในการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับการวิจัยของ นงคราญ วงษ์ศรี. (2536: บทคัดย่อ) พบว่า การศึกษาการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน การใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับการวิจัยของ พัชรา สังข์ศรี. (2540: บทคัดย่อ) ที่ศึกษา การศึกษาปัญหาในการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษา โดยวิธีเรียนทางไกล ของนักศึกษาผู้ใหญ่ในเขตอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีปัญหาในการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษา โดยวิธีเรียนทางไกล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของ ชฎาภา ฉันทกุล. (2540 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดสระบุรี พบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดสระบุรี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะว่า ครูประจำกลุ่ม ที่จัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความรู้ระดับอนุปริญญา หรือเป็นครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน มีความรู้ไม่จบปริญญาตรี แต่ครูประจำกลุ่มระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องมีความรู้จบปริญญาตรี จึงจะสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ เมื่อครูประจำกลุ่มมีความรู้ มีการศึกษาไม่เท่ากัน จึงอาจมีผลในการจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ การจัดกิจกรรมพบกลุ่ม การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ก็อาจมีผลได้ไม่เท่ากัน ความรู้ในเรื่องของวิชาการที่มีไม่เท่ากัน ความรับผิดชอบที่จะปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และหลักการของกรมการศึกษานอกโรงเรียน การปฏิบัติงานที่

ครูประจำกลุ่ม ต้องตื่นตัวอยู่เสมอ ความสามารถศึกษาหาความรู้จากคู่มือ และศึกษาเพิ่มเติมจากห้องสมุดประชาชนจังหวัด/อำเภอ หาทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของ รัตนา สิงขรรัตน์. (2540 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษา ปัญหาของครูประจำกลุ่ม ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ โดยวิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตภาคกลาง พบว่า ครูประจำกลุ่มที่มีการศึกษาต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และขัดแย้งกับผลการวิจัยของ ทรงเดช โคตรสิน. (2532 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า บุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีความต้องการในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีรายได้ต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีรายได้ต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล เพื่อต้องการที่จะย้ายงาน เปลี่ยนงานใหม่ โอนงาน เลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน เพื่อให้มีความก้าวหน้าด้านอาชีพ จึงทำให้พนักงานที่มีรายได้ตั้งแต่ 2,001 – 5,000 บาท ต้องการศึกษาเพื่อให้ได้ความรู้ และด้านอาชีพที่ดีกว่าเดิม ส่วนผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท ต้องการด้านสังคมมากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พนักงานโรงงานอุตสาหกรรมเมื่อทำงานแล้วหลาย ๆ ปี เงินเดือนมาก อายุมากขึ้น ส่วนใหญ่โรงงานจะเลิกจ้าง หรือจ้างออก จึงทำให้พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ขวนขวายที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ และเพื่อไปประกอบอาชีพอื่นที่ดีกว่านี้ ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของโบเชียร์ (Boshier. 1971 : 322 – 343) และสอดคล้องกับทัศนะของปทุม นิคมานนท์. (2528 : 321) ที่ว่า เหตุจูงใจให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียน คือ แรงจูงใจด้านอาชีพ โดยเฉพาะผู้ใหญ่วัยต้น หรือคนหนุ่มสาวที่เข้ามาเรียน เพราะต้องการพัฒนาตนเอง ด้านอาชีพ ด้านความรู้ เพื่อจะหางานที่ดีขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง และเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษา

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ได้ความคิดเห็นของนักศึกษาสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ที่เป็นพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดละเชิงเทรา ซึ่งเป็นข้อมูลเสนอต่อ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ดังนี้

1.1 การจัดการเรียนการสอน ควรเน้นด้านความรู้เป็นอันดับแรก เน้นด้านอาชีพ เป็นอันดับรอง และด้านสังคม เป็นอันดับสุดท้าย

1.1 ด้านหลักสูตร ควรจะเป็นเนื้อหาที่ศึกษาด้วยตนเอง เพราะส่วนใหญ่จะมีงานเป็นภาระหนักอยู่แล้ว ควรมีหนังสือ สื่อเสริมอื่นๆให้อ่านเพิ่มเติมด้วยตนเองมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

2.1 นอกจากจะศึกษาสาเหตุในการเข้ามาเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล แล้ว ควรจะศึกษาสาเหตุในการเข้ามาเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง และวิธีเรียนชั้นเรียน เพื่อเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

2.2 ควรศึกษาเพื่อติดตามผลการเรียนของนักศึกษาสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ว่ามีความก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายมากน้อยเพียงไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนว และ
จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2528.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. รู้จักกรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2535.
- การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก. ศูนย์. คู่มือการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มตาม
หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ. เอกสารทางวิชาการ ลำดับที่
2/2532 ระบุของ : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก, 2532.
อัสสัมชัญ.
- แผนการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก ปีงบประมาณ
2535. ระบุของ : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก, 2535. อัสสัมชัญ.
- ขวัญใจ เลอจันทร์. การเลื่อนฐานะทางสังคมของประชากรในชนบท. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัสสัมชัญ.
- จรูญ โกมลบุญชัย. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2538.
- เจือจันทร์ จงสถิตย์อยู่. “ความต้องการทางการศึกษา : โอกาสและการเลือก”
วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 2 : 17-23, ธันวาคม 2524 - มกราคม 2525.
- ชฎาภา นันทกุล. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดสระบุรี.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2540. อัสสัมชัญ.
- ชัยนาถ นาคบุปผา. “แรงจูงใจ” วารสารการศึกษานอกโรงเรียน, 2529.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. “ระบบการสอนทางไกลกับการศึกษาระบบเปิด”
วารสารการศึกษานอกโรงเรียน. 21 (มิถุนายน - กรกฎาคม 2527), 2527.
- ชาญชัย อินทรประวัตติ. “การจูงใจและการเข้าใจกับการสอน”. วิทยาสาร.
12 : 20 - 22 ธันวาคม 2520.

ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2534.

เชิขรศรี วิวิธสิริ. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน : เทคโนโลยีทาง

การศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

อัดสำเนา.

ชำนาญ นิสารัตน์. “การศึกษาผู้ใหญ่ในโรงงานอุตสาหกรรม”. ใน รวมบทความ

การศึกษาผู้ใหญ่ เล่ม 2. หน้า 222-224 กรุงเทพฯ: กองการศึกษาผู้ใหญ่

กรมสามัญศึกษา, 2538.

ณรงค์ เทียนส่ง. “เหตุที่ผู้ใหญ่ไปเรียนการศึกษาผู้ใหญ่”, วารสารการศึกษานอก

โรงเรียน. 113 : 20-15 เมษายน - พฤษภาคม 2526.

ณัฐวุฒิ ธรรมกุลมงคล. องค์ประกอบด้านแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา

ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทการศึกษานอกระบบในเขต

กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

ดวงเดือน พันธมนาวิน. จิตวิทยาสังคม. 2518. อัดสำเนา.

ถวิล เกื้อกุลวงศ์. การจูงใจเพื่อผลงาน. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2528.

ทรงวุฒิ วัฒนเขจร. สถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติ. ม.ป.ป. กรุงเทพฯ. 2533.

ทรงศรี วีระรังษิยาภรณ์. ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนและกรมการศึกษา

นอกโรงเรียน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

- ทรงเดช โคตรสิน. ศึกษาปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากร ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ทวี นาคบุตร. “การศึกษานอกโรงเรียนกับชีวิต” วารสารลานข่อย. 15(2) : 2530.
- ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. “เรียนเพื่ออะไร”. วิทยากรย. 4 : 22 - 23 ตุลาคม - ธันวาคม 2532.
- เทคโนโลยีทางการศึกษา, ศูนย์. การศึกษาทางไกล : 32 - 34 กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2534. อัดสำเนา.
- _____ . คู่มือการดำเนินการงานศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา การเรียนทางไกล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- นงคราญ วงษ์ศรี. การศึกษาการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- ปฐม นิคมานนท์. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร, 2528.
- ประภาศรี มานะ. ลักษณะของผู้ตัดสินใจศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 4 ในจังหวัดสมุทรสงคราม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- ประหยัด ทองมาก. ความวิตกกังวล นิสัยในการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำกว่าระดับความสามารถ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- ปราณี สุธีรนาทิจ. ภูมิหลังของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.
- พัชรา สังข์ศรี. การศึกษาปัญหาในการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษา โดยวิธีเรียนทางไกล ของนักศึกษาผู้ใหญ่ในเขตอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.

- รัตนา สังขรัตน์. ปัญหาของครูประจำกลุ่มในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ วิธีเรียนทาไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตภาคกลาง. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- รัตนา พุ่มไพศาล. การศึกษาผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุวรรณ, 2521.
- รังรอง สีทองดี. แรงจูงใจในการศึกษาค่ของนักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- รุ่ง แก้วแดง. "การศึกษานอกโรงเรียน" เคลินิวส์. 30 : 14 กันยายน 2530.
- วิจิตร ศรีสีอาน. การศึกษาทางไกล. นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.
- วิรัช กมูทมาศ. รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน เล่ม 8. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.
- ศรีสุวรรณค์ แสงวิจิตร. รูปแบบการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้ผู้ใช้แรงงานใน โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2531. ถ่ายเอกสาร.
- สมนึก ธาตุทอง. ศึกษาความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ด้านกิจกรรมการเรียน การสอนของครูประจำกลุ่มในเขตภาคกลาง. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- สิรินาฏ ราชเดิม. การศึกษาความคิดเห็นในการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 3. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- สุกิจ ประกอบผล. ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอก โรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

- สุชา จันทร์เอม และสุรางค์ จันทร์เอม. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : แพร์พิทยา, 2528.
- สุนทร โคตรบรรเทา. การศึกษาผู้ใหญ่ : พื้นฐานการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2530.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- _____. หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2524.
- พานิชย์จังหวัดฉะเชิงเทรา, สำนักงาน. ข้อมูลการตลาดจังหวัดฉะเชิงเทรา. ประจำปี 2537. กระทรวงพาณิชย์ ม.ป.ท., 2537.
- อุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา, สำนักงาน. ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา ปี 2537. สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ม.ป.ท., 2537.
- อนันต์ พงษ์สัตยา. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าเรียนและไม่เข้าเรียนของผู้ไม่รู้หนังสือตามโครงการรณรงค์เพื่อการเรียนรู้หนังสือแห่งชาติจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529. อัดสำเนา.
- อมรรวม จามน้อยพรหม. มูลเหตุจูงใจที่ทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ 4 ของโรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.
- อัจฉรา กัลยาณชาติ. เหตุจูงใจความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- Boshier, Roger W. "Motivation Orientations of Adult Education Participants: a factor Analytic Exploration of Houle's Typology," Adult Education. Vol.21 ; No.1; 1971.
- Cronbach, Lee. Joseph. Essential of Psychological Testing. 3 Rd Ed., New York : Harper, 1970.

- Darkenwald, Gordon G. and Sharan B. Merriam Adult Education : Foundation or Practice. New York : Harper & Row Publishers, 1982.
- Edward, Gross and Dmitri Etzioni. Work and Nature Man. New York : Crowell, 1967.
- Good. Carter V. Dictionary of Education. New York : Mcgraw Hill, 1973.
- Guilford, John S. and E. Gray. Motivation and Modern Management. London : Harper & Row Publishers. 1970.
- Holmberg, B. Status and Trends of Distance Education. New York : Nichols Publishing Company. 1981.
- Houle, Cyril O. The Inquiring Mind. Madison, Wisc.,: University of Wisconsin Press. 1961.
- Knowles, M.S. Informal Adult Education. New York : Association Press. 1950.
- Maslow, A.H. Motivation and Personallty in the Classroom. New York: Harper & Brothers, 1954.
- Morstain, Barry R. and John C. Smart "Reasons for Participation In Adult Education Courses : A Multivariate Analysis of Group Difference, Adult Education. Vol.24; No.2; 1974.
- Scottish Education Department. Distance on Object Examples of Open Learning in Scotland. Edinburgh : Her Majesty's Stationery Office, 1982.
- Vroom, Victor H. Management and Motivation. Harmondworth : Penquin Books Ltd., 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

1. รศ. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์   ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. นายสุชาติ ศรีนวลนัค   ศึกษานิเทศก์ 7 หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. นางสาววิไล เข้มสาขา   นักวิชาการ 8
ศูนย์การศึกษาทางไกลไทยคม

ภาคผนวก ข

รายชื่อศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา
2. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบางปะกง
3. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว
4. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแปลงยาว
5. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบางคล้า

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามเรื่อง "การศึกษาสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ
วิธีเรียนทางไกล ของพนักงาน โรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา"

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความ
ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
2. อายุ ( ) ต่ำกว่า 18 ปี ( ) 18 - 25 ปี ( ) 26 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพการสมรส ( ) โสด ( ) สมรส
4. กำลังศึกษาในระดับ
( ) มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) ( ) มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)
5. รายได้ต่อเดือน
( ) ต่ำกว่า 2,000 บาท ( ) 2,001 - 5,000 บาท ( ) 5,001 ขึ้นไป
6. ประเภทงานอุตสาหกรรมที่ทำ
( ) อุตสาหกรรมกระดาษ ( ) อุตสาหกรรมก่อสร้าง
( ) อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม ( ) อุตสาหกรรมแปรรูป
( ) อุตสาหกรรมสิ่งทอ ( ) อุตสาหกรรมเคมีและพลาสติก
( ) อุตสาหกรรมโลหะและอโลหะ ( ) อุตสาหกรรมบริการ
( ) อุตสาหกรรมอื่น ๆ โปรดระบุ

- ตอนที่ 2 สาเหตุในการเข้าเรียนของนักศึกษาสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล
- คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าข้อใดเป็นสาเหตุที่ทำให้ท่านตัดสินใจเข้าเรียนสายสามัญ
วิธีเรียนทางไกล แล้วตอบคำถาม โดยใส่เครื่องหมาย หน้าข้อความที่ตรงกับ
ความคิดเห็นของท่าน เพียงข้อละ 1 ช่องเท่านั้น

ข้อที่	สาเหตุในการเข้ามาเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	<u>ด้านความรู้</u>					
1.	รู้ถึงคุณค่าของการศึกษา					
2.	ต้องการความรู้ใหม่					
3.	ต้องการศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนชั้นสูง					
4.	ต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ					
5.	มีผู้ประสบความสำเร็จในวิชาที่เรียน แนะนำให้ มาเรียน					
6.	การประชาสัมพันธ์ของสถาบันที่เรียน เรือรื่อง ความสนใจ					
7.	ชอบศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม					
8.	เพื่อให้มีความรู้เท่าเทียมผู้อื่น					
9.	เพื่อให้เข้าใจตนเองรวมทั้งปัญหาส่วนตัวมากขึ้น					
10.	เพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดให้ผู้ที่สนใจจะเรียน ในสายสามัญ					
11.	เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาครอบครัว					
12.	ต้องการเป็นอาสาสมัครสอนหนังสือแก่ชุมชน					
13.	เพื่อให้ได้รับวุฒิบัตร/ประกาศนียบัตร					

ข้อที่	สาเหตุในการเข้ามาเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	<u>ด้านอาชีพ</u>					
1.	เพื่อจะได้โอน เปลี่ยนหรือย้ายงานใหม่					
2.	เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพ					
3.	เพื่อนำความรู้ไปหารายได้พิเศษ					
4.	วิชาที่เรียนอยู่กำลังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน					
5.	เพื่อเลื่อนตำแหน่งในหน้าที่การงาน					
6.	เพื่อปรับปรุงหรือดำรงไว้ซึ่งตำแหน่งทางสังคม					
7.	เพื่อให้สอดคล้องกับคุณสมบัติที่โรงงานต้องการ					
8.	เพื่อทำตามความคาดหวังของหัวหน้างาน					
9.	เพื่อเพิ่มสมรรถภาพในการทำงาน					
10.	เพื่อหลีกเลี่ยงอาชีพเดิมที่ไม่เจริญก้าวหน้า					
11.	เพื่อสามารถประกอบอาชีพแข่งขันกับผู้อื่นได้					
12.	เพื่อความก้าวหน้าและความมั่นคงในอาชีพ					
13.	ผู้บังคับบัญชานับสนุนให้มาเรียน					
14.	ต้องการรู้จักกับเพื่อนต่างอาชีพ					
15.	เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาหน่วยงานที่สังกัดอยู่					

ข้อที่	สาเหตุในการเข้ามาเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านสังคม					
1.	เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาบางอย่างจากที่บ้าน					
2.	เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาบางอย่างจากที่ทำงาน					
3.	เพื่อลดความตึงเครียดทางอารมณ์					
4.	ญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงชักจูงให้มาเรียน					
5.	ต้องการพบเพื่อนใหม่					
6.	ต้องการรู้จักกับเพื่อนต่างเพศ					
7.	ต้องการให้ผู้อื่นรู้จักและเป็นที่ยอมรับ					
8.	เพื่อให้ได้รับประโยชน์ทางสังคมบางประการ					
9.	เพื่อปรับปรุงตนเองในด้านการเข้าสังคม					
10.	ต้องการพิสูจน์ให้ผู้อื่นเห็นว่าตนก็เรียนได้					
11.	ต้องการขยายการติดต่อสัมพันธ์ส่วนตัวและ มิตรภาพ					
12.	ปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานหรือนายจ้าง					
13.	ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน					

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นางสาวทองสุก ถาวรวงษ์
 วัน เดือน ปีเกิด 25 มกราคม พ.ศ. 2501
 สถานที่เกิด บ้านเลขที่ 16/1 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง
 จังหวัดฉะเชิงเทรา
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 516/1 หมู่ที่ 1 ตำบลเชียงทอง กิ่งอำเภอวังเจ้า
 จังหวัดตาก โทร. 01-8862217 (ตามให้)
 ตำแหน่งหน้าที่การงาน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนกิ่งอำเภอวังเจ้า
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน ศูนย์บริการศึกษานอกโรงเรียนกิ่งอำเภอวังเจ้า กิ่งอำเภอวังเจ้า
 จังหวัดตาก

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2511 ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดเจดีย์ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง
 จังหวัดฉะเชิงเทรา
 พ.ศ. 2514 ประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนวัดสัมปทวน (บางแก้วพุทธนิคม)
 ตำบลบางแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา
 พ.ศ. 2517 มัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.ศ. 3) โรงเรียนดัดดรุณีฉะเชิงเทรา
 อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา
 พ.ศ. 2520 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา
 อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา
 พ.ศ. 2522 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง)
 วิชาเอก คณิตศาสตร์ วิชาโท วิทยาศาสตร์ทั่วไป
 วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา
 พ.ศ. 2528 ปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต (ค.บ.)
 วิชาเอก วิทยาศาสตร์ทั่วไป วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง
 จังหวัดฉะเชิงเทรา

พ.ศ. 2540   ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)
 วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร กรุงเทพฯ

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2522 - 2528   ครูโรงเรียนสุตะบำรุงพิทยาคาร อำเภอบางคล้า
 จังหวัดฉะเชิงเทรา

พ.ศ. 2529   ครูโรงเรียนบ้านโนนสมบูรณ์พัฒนา ตำบลนามะเฟือง
 อำเภอหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานี

พ.ศ. 2530   อาจารย์ 1 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกำแพงเพชร
 อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

พ.ศ. 2532   อาจารย์ 1 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทรา
 อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

พ.ศ. 2538 - 2540   อาจารย์ 1 ช่วยราชการ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน-
 อำเภอลานกระบือ อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

พ.ศ. 2540 - ปัจจุบัน   หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนกิ่งอำเภอวังเจ้า
 จังหวัดตาก

การศึกษสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล
ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา

บทคัดย่อ
ของ
ทองสุข ถาวรวงษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2541

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ
วิธีเรียนทางไกล ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ใน 3 ด้าน คือ
ด้านความรู้ ด้านอาชีพ และด้านสังคม และเพื่อเปรียบเทียบสาเหตุในการเข้าเรียน
จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยนักศึกษาสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ที่เป็น
พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2538 จำนวน 396 คน ซึ่งใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง สถิติที่ใช้
ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การ
ทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ่
ผลการวิจัยที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา มีสาเหตุในการเข้าเรียน
สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวม มีความสำคัญในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่า ด้านความรู้ และด้านอาชีพ มีความสำคัญในระดับมาก ส่วนด้านสังคม
มีความสำคัญในระดับปานกลาง
2. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีเพศต่างกัน มีสาเหตุ
ในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ
3. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีอายุต่างกัน มีสาเหตุ
ในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ
4. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีสถานภาพการสมรส
ต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวมและรายด้าน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีระดับการศึกษา
ต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวม แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาชีพ และด้าน
ความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มี

นัยสำคัญทางสถิติ

6. พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีรายได้ต่างกัน มีสาเหตุในการเข้าเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

A STUDY IN PARTICIPATING IN THE LONG DISTANCE SECONDARY
LEVEL PROGRAM OF THE INDUSTRIAL WORKERS IN
CHACHOENGSAO

AN ABSTRACT
BY
THONGSOOK THAVORNWONG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
At Srinakharinwirot University
March 1998

The purposes of this research were to study the reasons of long distance learning students in secondary level working as industrial worker in Chachoengsao in 3 aspects : knowledge, occupation and social and to compare those reasons according to sex, age, marital status, education level, and income.

The sample consisted of 396 long distance learning students in secondary level working as industrial worker in Chachoengsao who registered in second semester of the Academic-Year 1995, recruited through the multi-stage random sampling. The statistic used were frequency, mean, standard deviation, t-test, F-test, and scheffe method.

The main research findings revealed as follows:

1. The reasons of the industrial workers in Chachoengsao participated in the long distance secondary level program were highly to gain principal knowledge and aclupation aspects . The social aspect was fairly significant.

2. The reasons of the industrial workers with difference in sex in Chachoengsao participated in the long distance secondary level program were no with statistical significance for both as a whole and in each aspect.

3. The reasons of the industrial workers with difference in age in Chachoengsao participated in the long distance secondary level program were no different with statistical significance for both as a whole and in each aspect.

4. The reasons of the industrial workers with different marital status in Chachoengsao participated in the long distance secondary level program were no different with statistical significance for both as a whole and in each aspect.

5. The reasons of the industrial workers with different educational level in Chachoengsao participated in the long distance secondary level program were different with statistical significance at .01 in the whole aspect. In each aspect, it was found that there was significant difference at .01 in occupation and knowledge aspects.

6. The reasons of the industrial workers with difference in income in Chachoengsao participated in the long distance secondary level program as a whole was different with statistical significance at .05. When considered in each aspect, it was found that the social was different with statistical significance at.